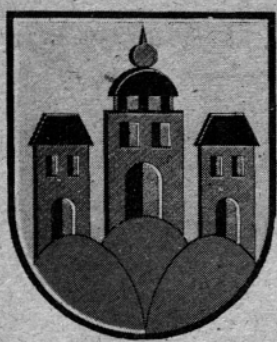

REČICA OB SAVINJI

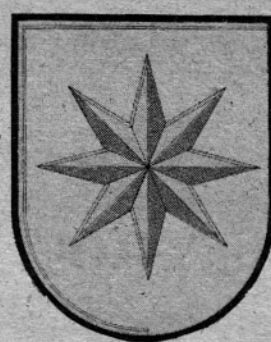

MOZIRJE

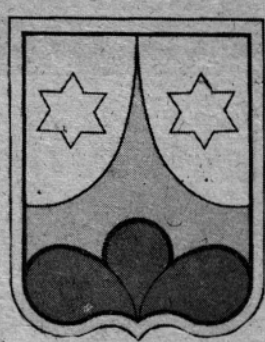
Savinjske

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

NOVICE

LJUBNO

GORNJI GRAD

Leto XIII
Številka 4
April 1981Osvobodilna fronta
živi

Letos slavimo štirideseto obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in ponosni smo na ta jubilej, saj se je z rojstvom Osvobodilne fronte dvignil slovenski narod v oboroženo vstajo in zmagal nad silami fašističnih agresorjev in nad notranjo reakcijo. 27. aprila 1941 je postal zato svetel lik upora in združitve vseh naprednih narodovih sil, saj so bili z Osvobodilno fronto položeni politični in organizacijski temelji revolucionarnemu vseljidskemu gibanju. Ta dan je tudi naš največji nacionalni praznik, je simbol našega trpljenja in kljubovanja, svobode in ponosa, bratstva in neločljive povezanosti z narodi in narodnostmi, s katerimi smo skupaj ustvarili socialistično Jugoslavijo. Je tudi porok za graditev samoupravne, Titove Jugoslavije.

Pred štiridesetimi leti se je pričelo novo poglavje v zgodovini slovenskega naroda. Novo zato, ker je ob vsej prefinjenosti, zastraševanju in teroriziranju fašističnih agresorjev in domačih pomagačev vzelo usodo naroda v roke ljudstvo samo, se pravi njegove najnaprednejše sile. Boj slovenskega naroda za obstanek je bil od vseh malih evropskih narodov verjetno najtežji. Toda ta boj je bilo potrebno medsebojno uskladiti, ga povezati, skratka organizirati. Vse organizacijske celice OF, posebno pa njeni terenski odbori, so bili od vsega začetka osnovna jedra in neposredni mobilizatorji žive sile za partizansko vojsko in druge oblike odpora ter organizatorji vseh najrazličnejših oblik materialne samopomoči in sabotaz.

Zgodovina osvobodilne fronte je sočasno zgodovina nastanka in razvoja nove ljudske oblasti v času narodnoosvobodilnega boja in po njem, je pa istočasno tudi zgodovina narodne revolucije in boja za socialistični družbeni red. Že septembra 1941. leta se je vrhovni plenum OF konstituiral kot Slovenski narodno osvobodilni odbor. Po vsej domovini so nastajali od ljudstva izvoljeni narodnoosvobodilni odbori, sestali se je zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju 1943. leta, dokler se ni ustanovilo prve narodne vlade Slovenije leto kasneje – to je zmagovita pot, ki jo je prehodila Osvobodilna fronta med štiri vojnimi leti v graditvi ljudske oblasti. Politična narava narodnoosvobodilnega gibanja ter na tem temelju vzpostavljena ljudske oblasti, ki je zrasla iz OF, je terjala neposredno povezovanje narodnoosvobodilnega boja s cilji demokratične, socialistične revolucije. Zato takrat ni bil le čas obračuna s starim političnim življenjem, z razredno oblastjo domačega in tujega meščanstva, z nacionalnim zatiranjem in izkoriščanjem, pač pa

je bil tudi čas, ko je delavski razred prinesel v osvobodilni boj socialno vsebino in udarno, revolucionarno pest.

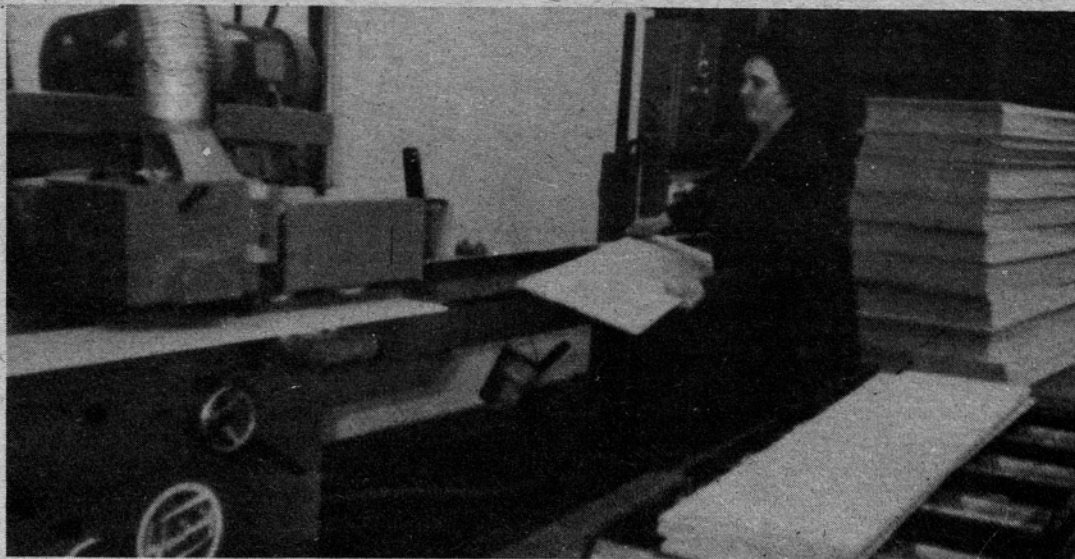
Trda je bila pot, da smo zgradili tako družbo, kot jo imamo. Doseženi rezultati tako na gospodarskem, kot socialnem področju dajejo vsem dobro namernim, naprednim ter zavzetim ljudem delovni elan in ponos. Zato se mnogi zavestno vključujejo v vsakodnevno politično in družbenoekonomsko življenje ter z odločanjem v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter z delegatskimi odnosi vsebolj potrjujejo dejanske možnosti za podružbljanje politike na vseh področjih naše ga življenja in dela. In kot je v oboroženi revoluciji Osvobodilna fronta združila vse demokratične in svobodomiselnosti, tako tudi današnja Socialistična zveza delovnih ljudi in njenih izročilnih postaja najširši prostor za organiziran nastop vseh ljudi in za njihovo enotno družbeno akcijo, neglede na njihov socialni položaj, izobrazbo, delovno mesto, verske, narodnostne, nazorske in druge razlike. Pri tej širini in odprtosti SZDL je temeljno merilo odnos do socialističnega samoupravljanja, nevrščenosti ter do bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, ter do vseh tistih vrednot, ki vsem delovnim ljudem zagotavljajo demokratične pravice in seveda tudi odgovornost, naši domovini pa varnost, mir in nadaljnji socialistični samoupravni družbeni razvoj.

Sedemindvajseti april, dan ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda, je zato naš svetel praznik. Je konkreten zgodovinski dokaz, kako so revolucionarno idejo sprejele napredne družbene sile za svojo akcijo in jo spremenile v množičnost, ki nam tudi danes, v razmerah razvitega samoupravljanja in novih razsežnosti samoupravne demokracije, daje realno, trdno vero v bodočnost.

Zato drug drugemu ognja dajmo, drug drugega vzpodbujajmo k večji ustvarjalnosti in se zavedajmo odgovornosti, ki jo nosimo tako pred mlajšo generacijo, ki prihaja za nami, kot pred vsem naprednim svetom, ki teži k izgradnji takšnega socializma, kot ga uživamo danes mi. Še vedno velja: „Združujmo svoje sile, poenotimo se v akcijah, da bomo lažje premagovali vse viharje, ki pljuskujejo ob nas.“ Kajti samoupravljanje je akcija zavestnih in ustvarjalnih ljudi in mu je tuje vsakršno špekuliranje in samozvano liderstvo!

Klic: „Naj živi Osvobodilna fronta!“ ni zamrl v času.

JOŽE KUMER

V TOZD Iverna, Glin Nazarje

Za 40-letnico OF in za 1. maj

ČESTITAJO VSEM OBČANOM

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE IN NJEN IZVRŠNI SVET,
DRUŽBENO-POLITIČNE IN DELOVNE ORGANIZACIJE, KRAJEVNE
SKUPNOSTI, OBRATNO ZDRUŽENJE MOZIRJE, IZDAJATELJSKI
SVET SAVINJSKIH NOVIC IN UREDNIŠKI ODBOR.

40. obletnica OF

V boj, vsi v boj! . . .

Odjeknil klic je med ljudmi –
Sadizmu in nacizmu se uprimo!
Vojsko zberimo, uzmimo!
Odločno nad fašizem v boj!
Bojujmo se za našo kri!
Otmimo dom, besedo materino;
Domovina – zemljo, z našim znojem prepojeno,
In davno že, od naših dedov naseljeno! . . .
Ljudstvo zdaj trpi; pod streli pada, v ječah teče kri . . .
Nešteto je grobov, vasi so pogorišča,
Okupator se naslaja – seli v zloglasna taborišča . . .

Fašizmu smrt! je bil odmev na klic.
Rodoljubi v zbor – v splošni narodni odpor!
Orožje v dlan – postani partizan! . . .
Naš boj; krvava težka leta, zdaj so zgodovina,
Tujca ni; svobodni smo, svobodna domovina,
Odmev pa še doni: Pripravljeni sm vedno, pripravljeni smo vsi!

Rdeč nagelj

Za „1. MAJ“ za praznik naš
rdeč nagelj bom pripel;
to je simbol, je srčna kri
kar narod je trpel.

Premnog s tem cvetom šel je v boj,
v temnici z njim trpel;
opljuvan, bičan in teptan
s tem cvetom krvavel.

Nagelj rdeč pa ni umrl,
in trpljenju ni venel;
iz silnih, zdravnih korenin
v svobodi je vzcvetel.

STEFKA PETEK
Rečica ob Sav.

Štafeta mladosti

Zvezna štafeta mladosti bo obiskala občino v nedeljo, dne 26. 4. 1981 ob 15.15 uri, pred zgradbo Skupščine občine v Mozirju.
Zadrečka in savinjska lokalna štafeta mladosti bosta na svoji poti v petek, dne 24. 4. 1981 obiskali vse večje kraje v obeh dolinah. Tako bo odhod zadrečke štafete ob 14.40 iz Nove Stifte, ustavljala pa se bo še v Gornjem gradu, kjer bo ob 14.45, v Bočni ob 15.15, v Smartnem ob Dreti ob 15.40, v Kokarjah ob 16.05 in v Nazarjah ob 16.20 na GLIN-u.

Savinjsko štafeto bodo planinci prinesli iz Okrešlja v Logarsko dolino in bo krenila od Planinskega doma ob 13. uri. Ustavila se bo na karavli ob 13.15, v Solčavi ob 13.45, v Lučah ob 14.15, na Ljubnem ob 14.40, v Radmirju ob 15.20, na Rečici ob 15.50, ob 16.20 pa bo prispela v Elkroji.

Štafeti se bosta združili pri bencinski črpalki v Nazarjah, obiskali bosta še TOZD MGA Gorenje in krenili proti Mozirju. Tu jo bodo vojaki in mladinci prinesli tudi na osrednjo občinsko proslavo ob 40-letnici OF.

T. K.

Naši
odlikovanci

Srebrni znak Sindikatov so dobili Aleksander Šterbenk, Franc Trbovšek in Alojz Pečovnik, kar je priznanje za njihovo dolgoletno in prizadevno delo v sindikalnih vrstah. To odličje je bilo podeljeno tudi TP Savinja iz Mozirja za uspešen razvoj samoupravnih odnosov in delovne skupine samoupravnih skupin.

Srebrni znak OF prejmejo! Anton ACMAN – za aktivno delo v družbenopolitičnih organizacijah in na področju kulture, Jože BORŠNAK – za delo v družbenopolitičnih organizacijah in krepitevi samoupravnih odnosov, Anton HRIBERNIK – za aktivno delo v družbenopolitičnih organizacijah, krajevni samoupravni in krepitevi splošne ljudske obrambe, Vlado KOSIR – za aktio delo v družbenopolitičnih organizacijah in ohranjanju tradicij NOB, Stane KRANJC – za aktivno in vsestransko delo v družbenopolitičnih organizacijah ter uveljavljanju delegatskega sistema, Vida PARIS – za dolgoletno nesebično delo pri krepitevi humanejših odnosov med ljudmi, Milan REPENSEK – za aktivno delo na področju lovstva, NOGOMETNI KLUB „GRADBEJNIK“ – za vzorno in dolgoletno delo pri razvijanju telesne kulture.

Odlikovanci z državnim odličjem:

RED DELA S SREBRNIM VEN-CEM: Veronika FUŽIR za uspehe v delovni organizaciji in družbenopolitičnem delu, Julka JOVAN za prizadevno delo na področju samoupravljanja in družbenopolitičnega dela, Kristina POČIVAVSEK za izredne uspehe pri opravljanju delovnih nalog, Franc POGELSEK za dolgoletno delo v ribištvi in lovstvu, Jožef PRESECNIK za poglobljeno delo v samoupravnih organih in uspešno opravljanje delovnih nalog, Franc dr. ŠIRKO za prizadevno delo na področju zdravstva in za družbeno prizadevanja, Aleksander VIDEČNIK za dosežene rezultate na področju zbiranja kulturne dediščine, razvoja informativne dejavnosti in aktivnosti v družbenopolitičnih organizacijah, Anton VRHOVNİK za vsestransko uspešno prizadevanje na ekonomskem in družbenopolitičnem področju.

MEDALJA ZASLUG ZA NAROD: Jožefa RAKUN za prizadevno delo v organizaciji žena združenic in uspešno delegatsko delovanje.

Delavec
graditelj
prihodnosti

Minulo bo polnih 92 let, odkar je po sklepu II. internacionale v Parizu, postal 1. maj mednarodni praznik dela. Praznik, ki je v svojih temeljih posvečen predvsem poskusom izhoda iz krutega obdobja delavskega zatiranja in izkoriščanja, stvarkam ki so terjale nemalo žrtev in delavski solidarnosti. Prav gotovo dovolj razlogov, da pomenu tega praznika damo primerno in veličastno obeležje tudi sedaj.

Tudi pri nas v Jugoslaviji ima delavski razred kot pomembna organizirana sila pomembno zgodovinsko obeležje, ki sega nekaj desetletij pred prvo svetovno vojno in predstavlja s tem pomemben člen v verigi solidarnosti mednarodnemu delavskemu gibanju.

Danes lahko bolj kot kdajkoli do- sled s ponosom zremo na prehojeno pot. Dediščina revolucionarnega boja našega delavskega razreda, njegove avangarde komunistične partije, je bogata. Izbojevani sta bili dve bitki hkrati in sicer osvoboditev zemlje tujega jarma in postavitve temeljev razvoja socialistični družbi. Ogronna je bila cena osvoboditve in socialistične revolucije, katere glavno breme so nosilci pra delavci. V ostrem in brezkompromisnem boju, se je izoblikovala današnja družbena ureditev, z novimi odnosi med ljudmi temelječimi na družbeni lastni sredstev za delo in na sistem socialističnega družbenega samoupravljanja. S tem so nam že leta 1950 bili dani vsi pogoji, da oblikujemo in gradimo takšno družbo in takšne odnose o katerih še v nekaterih delih samo sanjajo. Stopnja pridobitve pravic, je kljub revolucijam tudi v mnogih drugih deželah žal še vedno različna.

Delavci v Jugoslaviji smo dandanes še posebej ponosni ker imamo načrtano pot, ki se imenuje TITOVA pot, po kateri bomo ponosno in hrabro stopali naprej naproti razreševanju vseh težav s katerimi se v vsakdanjem dinamičnem življenju srečujemo, vendar vedno s ciljem po bogatejši družbi in srečnejši prihodnosti. Nobenega dvoma ni, da se nahajamo še vedno na neki določeni stopnji socialistične revolucije, ko smo in še bomo iskali in preverjali najboljše poti pri uresničevanju naših ciljev ter iskali takšne rešitve, ki bodo v danih okoliščinah omogočile kar največjo ustvarjalnost delovnih ljudi in izboljšanje njihovega socialnega in materialnega položaja. Delavci kot tvorci takšne družbene ureditve se prav gotovo zavedamo problemov s katerimi se pri takšnem razvoju srečujemo.

Prav je, da se večkrat spomnimo Kardeljeve misli; nobena država in noben sistem človeku ne moreta dati sreče, srečo si lahko ustvari človek sam. Prav ta misel ima v tem obdobju, ko se pripravljamo na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije poseben pomen. Z oceno samoupravnih odnosov in stopnjo razvisti družbeno ekonomskih odnosov katere bomo, vsaj upati je lahko, naredili v slehernih sredinah, bomo pomembno prispevali k delu kongresa in njegovim stališčem in usmeritvam, za naše še bolj uspešno delo v bodoče. Ker imamo pravico in dolžnost, da naše delo ocenimo objektivno in kritično pomeni, da s tem nosimo tudi ključ naše usode.

Pomembno je, da se na ta praznik še posebej spomnimo dejstva, da narodi in narodnosti Jugoslavije gradimo medsebojne odnose na bratstvu, enotnosti, vzajemnosti in solidarnosti. Kako trdni so ti temelji, smo že večkrat dokazali, saj se zavedamo, da smo le na takšen način močni in sposobni premagovati tudi najtežje naloge, ki jih pred nas postavlja življenje.

Prepričani smo, da je revolucionarno delo tovariša TITA in njegova vizija nadaljnje graditve naše samoupravne socialistične družbe dina prava pot po kateri bomo ponosno in hrabro stopali naprej.

Naj živi 1. maj praznik d. la!

Letošnji odlikovanci OF in sindikatov

Vida Pariž.

Tone Hribernik.

Anton Acman.

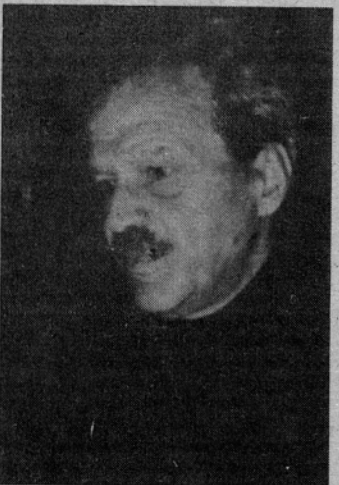
Stane Kranjc.

Jože Boršnak.

Aleksander Šterbenk.

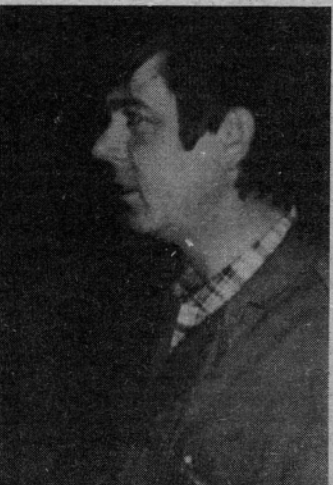
Vlado Košir.

Franc Trbovšek.

Milan Repenšek.

Alojz Pečovnik.

Iskreno čestitamo vsem odlikovancem

Vzroki in posledice

Kot povsod drugod smo se tudi Savinjčani preživljali in ustvarjali lastni življenjski standard z izmenjavo s prirodo, ki nas obdaja. Z rastjo celokupnega znanja, spreminjanjem razmer: družbenih, proizvodnih, tržnih, tehnično-tehnoloških, finančnih itd. smo se takim razmeram prilagajali, opuščali smo nekatere dejavnosti (plavanje, splavarjenje itd.) in se lotevali novih.

Spremembe v družbi pa ne nastajajo same od sebe. V glavnem so posledice nekaterih predhodnih vzrokov. Eden od bistvenih vzrokov za temeljite spremembe v družbi je prav gotovo sprememba lastnine proizvodnih sredstev, ki posledično določa, kdo naj ima pravico razporejati rezultate dela, ki nastanejo z upravljanjem dela na proizvodnih sredstvih. Lastnina nad sredstvi za proizvodnjo določa zato tudi družbene odnose ali odnose med ljudmi. Razvoj samoupravljanja pri nas je torej ne samo potreba, ampak tudi družbenoekonomska nuja, ker je posledica družbene lastnine proizvodnih sredstev.

Razen družbene lastnine nad proizvodnimi sredstvi obstaja še privatna lastnina (n. pr. gozdovi), s katero pa upravljajo razen lastnikov še za to določene gospodarske organizacije – gozdno gospodarstvo, kmetijska zadruga... Zasebno lastnino proizvodnih sredstev srečujemo še pri obrtnikih. O osebnih lastninah raznih dobrin tu ne bi govorili.

Lastnina ne vpliva samo na medčloveške odnose, ampak tudi na različne interese v pridobivanju in delitvi. Toda privatna lastnina v naših razmerah nima niti v funkciji niti v njenem obsegu klasičnega vpliva. Nasprotno: tako malo gospodarstvo, kot kmečka lastnina nad zemljo in gozdom sta vkomponirana v družbeno-gospodarski sistem in tvorita skupaj z družinim delom celovit kompleks.

V kolikor v praksi nismo vedno zadovoljni z nekaterimi negativnimi pojavi (nedoseganje sečnih planov v privatnih gozdovih, nedovoljen posek, razrez lesa in nedovoljena trgovina z lesom in posredništvo pri prodaji, velika porast lesne obrti, zlasti tiste, ki ne tvori dopolnila industriji in se ne ukvarja z izdelavo obrtniško zahtevnimi izdelki, temveč na enostaven-nekvalificiran način izrablja čedalje večje količine lesa z dobrimi zaslužki in s tem krivično ustvarja socialne razlike itd.), ne gre kriviti specifičnosti lastnine nad proizvodnimi sredstvi, temveč sklop mnogih činitelev, ki take razmere pogojujejo.

Zaradi razmeroma slabega koncepta v kmetijstvu smo vse do danes reševali probleme migracije in obstanka kmeta bolj z dohodkom iz gozda kot z dohodkom od kmetijstva ali živinoreje. Kubik je odplačeval kredite za mehanizacijo, za preusmerjanje kmetije, gradil je gozdno cesto ipd. To samo po sebi ni nič narobe, kajti napredek in razvoj je moči doseči le z dohodkom, ki je na razpolago. Če ga nerazvito in ekstenzivno kmečko kmetijstvo ne more dati, naj ga da drugi del njegove lastnine. Zaplete pa se, kadar se porušijo cenovna razmerja, ko v primarni delitvi dohodka, ne dosežeš na trgu povprečne cene za povprečno vloženo družbeno potrebno delo. V takih slučajih se praviloma porušijo razmerja med ponudbo in povpraševanjem. Nihče ni navdušen, da bi prideloval nekaj, kar ni v razmerju s stroški plačano. Posledica take porušitve se pri kmetu kaže tako, da postane odvisen pretežno od dohodka iz gozda. Ker pa je tudi na tem področju dolo-

čena družbena regulativa, ki priznava pokritja le za gozdarski del, išče kompenzacijo v „črni borzi“. Tu pa velja ocena, da tisti lastnik gozda, ki to počne „le žakelj drži“, pretežni okoristek je pri posrednikih.

Nekaj podobnega se dogaja tudi v Kmetijski zadrugi, ki se z ustanavljanjem nekaterih stranskih dejavnosti trudi pokriti primanjkljaje iz osnovnih dejavnosti. Sistemsko sicer ne bi kazalo organizirati nekaterih dejavnosti v kmetijski panogi.

Opisana problematika ima dva obraza. Na eni strani je najbrže prav, da se „pogleda skozi prste“ in da se posameznemu kmečkemu gospodarstvu omogoči, da bo v sodobnih razmerah optimalno poslovalo. Če to ne bo doseženo na tak ali drugačen način, bo dolgoročno potrebno ali družbenih podpor, ali pa bo prenehalo obstajati – migracija.

Tu seveda posredniki – „pravi švercarji“ – nimajo kaj iskati. Oni naj se preživljajo na dostojen način, skladno s svojimi drugimi sposobnostmi za delo. Na drugi strani pa je potrebno točno vedeti kdo in kolikšno „toleranco“ potrebuje. Zakaj pa imamo planiranje, dogovore in samoupravo s poudarkom na humanizmu in medčloveških odnosih?

Družbeno škodljivo pa bo, če ne bomo našli učinkovite družbene akcije, ki bo zavrla stihijsko in celo nezakonita ravnanja posameznikov. Na tem mestu gre opozoriti še na dva pojma: Prvič gre za pojem upravljanja, ki je zavestno programsko usmerjanje k ciljem. Skupna programska izhodišča smo si zadali s smernicami nadaljnega razvoja, s temelji plana in s sprejetim planom razvoja občine Mozirje. Izpad na katerem koli področju povzroči izpade drugod. Samo ena negativna posledica sumira minuse na vseh področjih. Zavestna usmeritev je ozko vezana na odgovornost. Toda tudi na področju sporazumevanja poznamo stihijska obnašanja. Samoupravni akt napišemo in podpisujemo, ker pač spada v normativno dejavnost. Na ta način se najbolj odgovorne strukture rešijo formalne odgovornosti, za nedosledno izvajanje tako zapisanih pravil igre pa že najdemo vzroke. Pri upravljanju gre torej za zavestne usmeritve in odgovornosti vključno za izvedbo dogovorjenega, vsled tega n. pr. neizdobjava planskih količin blagovne proizvodnje gozdnih sortimentov nima opravičila, kadar gre za ekonomsko neodvisnost od gozda, čakanje na boljše cene itd., kajti tudi delavec mora opraviti vsa dela oz. opravila, četudi mu osebni dohodki padajo nasproti življenjskim stroškom.

Drugič gre za pojem družbene samozadržite, ki je v povezavi z gospodarskimi gibanji ozko prisoten. Samo takrat, ko je v zavesti vseh, da smo opravili vsak svojo družbeno koristno nalogo za ohranitev ekonomske in socialne varnosti, bomo drug drugemu še bolj zaupali in ohranili enotnost, ki je pogoj za napredek in obstanek.

Zapis je asociacija na mnoge pobude IS in OK ZKS na to temo. V prihodnji številki bo govora o predelevalcih lesa.

KAREL KOPUŠAR,
dipl. ing.

Razgovor ob prazniku

Vlado Miklavc je edini preživeli udeležene prvega sestanka organizacije odpora proti okupatorju v Mozirju. Malo je občanov naše doline, ki ga ne poznajo, saj je dolga leta delal na raznih družbenih dolžnostih in ne nazadnje kot kmetijski strokovnjak upravnega organa občine Mozirje. Obiskali smo ga doma, kjer neumorno dela na odpravi posledic lanskih poplav v svojem vrtu. Komaj je našel čas za razgovor, ko pa mu beseda steče, je izčrpen in domiseln.

Savinjske novice: Kako bi opisali življenje tik pred drugo vojno v svojem rodnem kraju?

Miklavc: Kot drugje v naši domovini, so tudi v Mozirju delale razne meščanske stranke. Delavske množice v naši dolini niso bile dobobra strnjene. Res pa je, da so bili ljudje navzlic raznim pogledom na politič-

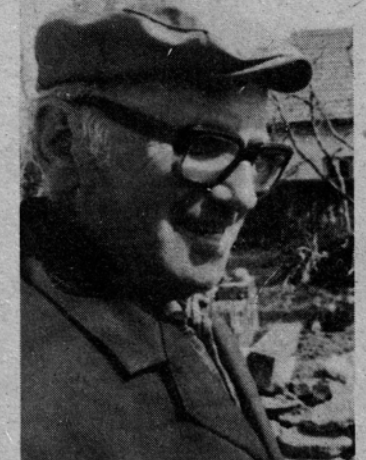
bilo čutiti voljo do odpora, vendar oblastniki niso mislili tako kot narod. Mnogi mladi fantje so iskali možnosti vključitve v prostovoljne skupine vojske. Zal pa je bilo takšno prizadevanje jalovo spričo hitrega razpada armade in popolne nepriljubljenosti države braniti svobodo. Z grenkobo v srcih smo kmalu opazovali prihod okupatorja v Mozirje.

Savinjske novice: Kako ste organizirali odpor?

Miklavc: Nemci so takoj ob prihodu razpolagali s popolnimi seznanimi zavednimi ljudmi. Te so pozneje še dopolnili s pomočjo nekaterih domačinov. 26. aprila 1941 so pričeli z aretacijami, le dva dni kasneje so zaprli mojega očeta in mene. Najina zaporniška pot je vodila skozi Celje, Rajhenburg in Krško. V avgustu istega leta sva se vrnila domov. Takrat je pribežal iz Ptujja moj bratranec Dušan Pahor, ki je bil zelo naprednih pogledov. Pričela sva previdno zbirati najzanimivejše krajanje v naš krog, tako smo imeli do srede oktobra že vrsto delavoljnih ljudi. Naj omenim tudi Mariko Goričar, Franca Brezovnika, Viktorja Krča in Stanka Umeka. Prvi organizirani sestanek smo imeli pri Mariki, že prej pa sva s Pagorjem zbirala podatke tujih poročil in jih na domačem „marofu“ razmnoževala. Gradivo sva razpečevala le v okolici Mozirja, da bi ne opozorila Nemce na to, da se tiskajo letaki v Mozirju. Na omenjenem sestanku je bil govor o delu tiskarne, pridobivanju raznih podatkov, o povezavi s I. štajerskim bataljonom, ki je takrat bil na Dobrovljah, o zbiranju raznega materiala za potrebe enot in o zbiranju denarja za partizane. Ocenjevali smo dejavnost posameznikov v kraju in okolici. Na tem sestanku smo tudi ustanovili odbor OF za Mozirje.

Savinjske novice: Kaj pa okupator, kako je na vse to odgovorjal?

Miklavc: Nasilno, saj je bila že znana „človekoljubnost“ Nemcev. Ob pomoči nekaterih domačih priliznjencev so polagoma prodirali v naše vrste. 13. januarja 1942 so zaprli mene, nato Dušana. Kmalu so sledile aretacije Marike Goričarjeve, Brezovnika in Umeka. Krču je uspelo po aretaciji pobegniti. Dušan in Marika sta padla pod strel v Celju. Brezovnik in jaz sva delila usodo mnogih taboriščnikov v Mauthausenu, Krč je padel kot partizan. Po prihodu iz taborišča sem se vključil v partizane na Kozjanskem. Tudi Brezovnik je postal borec in je leta 1944 padel v Zaderečki dolini. Po naključju sem torej ostal edini preživeli od prve skupine OF v Mozirju.

Vlado Miklavc.

na dogajanja med seboj strpni. V času zadnje volilne dobe v stari Jugoslaviji je tudi do nas prodrla zamisel Ljotiča o federaciji z Bolgarijo. Ta velikoslovanska misel nas je navdušila. Zato je takrat dobil Ljotič v Mozirju kar 50 glasov. Sele med samo vojno smo ugotovili izrazito fašistične nagibe te stranke.

Savinjske novice: Kako ste doživljali neposredno vojne priprave?

Miklavc: Takrat smo jasno čutili pritisk nemško-mislečih ljudi. No, v samem Mozirju tega ni bilo, pač pa v Soštanju in Celju. Tam so razni izzivalci nosili bele nogavice in tuje-rodna oblačila, naša mladina pa je odgovarjala s črnimil po belih nogavicah in na druge načine kazala nevoljo. Oblast je dovoljevala neverjetne nesramnosti takimenovani „manjšini“. Med mladino posebej je

Sindikato pred kongresom

Povsod je čutiti priprave na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. V delovnih organizacijah in drugih samoupravnih sredinah se ocenjujejo samoupravni odnosi, z ocenami vred pa se hkrati išče izhod iz težav s katerimi se srečujemo. Naše občane smo že obvestili o tem, da je v naši občini za vse priprave na kongres zadolžen poseben koordinacijski odbor, ki ga vodi predsednik občinskega sveta Zvez sindikatov Slovenije, Mozirje Andrej Kranjc. Razgovor z njim je potekal takole:

Novice: Kongres ima v tem času najbrže še poseben pomen?

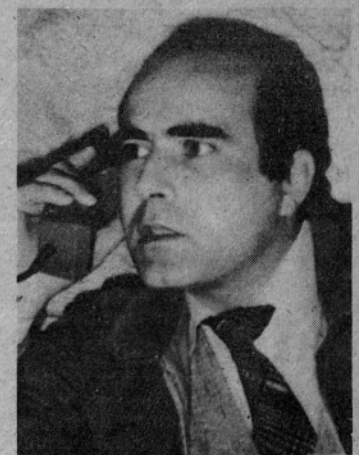
Kranjc: Predsednik Tito je dal pobudo za takšna srečanja, ki naj bi kar najširše in nepristransko ocenila stanje v samoupravljanju in v družbenoekonomskih odnosih. Tu gre za samoupravna dogajanja na vseh ravneh, tako v delovnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah. Kongres naj odkrito pokaže na slabosti, oceni naj stanje in nakaže pot iz pomanjkljivosti. To pa pomeni široko izmenjavo izkušenj, kar naj ima za posledico ukrepe za čvrsto uresničevanje samoupravne družbe. Pri tem je treba poudariti, da so nosilci priprav najodgovornejši organi samoupravljanja.

Novice: Kako potekajo priprave v sindikatih?

Kranjc: Smo v prizadevanjih, ko sindikati ocenjujejo samoupravna in družbenoekonomska stanja v svojih sredinah. Seveda se pri tem srečujejo z marsikaterimi težavami. Saj je jasno, da so ponekod še vedno skupine, ki ne želijo odkritega spopada s slabostmi. Tako seveda tudi ocene potem niso ustrezne stanju. S takšnim načinom prikazovanja razmer moramo dokončno prenehati. To pomeni zavajanje sebe in drugih. Sedanja ugotovitev je, da se premalo v prizadevanja zanesljive ocene vključujejo še ostale družbenopolitične organizacije. Končno to ni le stvar sindikatov. Posebno kritično je glede tega v samoupravnih interesnih skupnostih, pa tudi v krajevnih skupnostih stvari ne tečejo tako, kot bi naj.

Novice: Kaj menite o pripravah v delovnih organizacijah?

Kranjc: Ponekod so zelo dejavni. V glavnem lahko trdimo, da se trudijo in da razumejo pomen kongresa. Seveda bo potrebno poskrbeti, da se ocene stanja obravnava vajo kar se da široko. Ob tem naj ne

Andrej Kranjc.

stoji nihče ob strani. Saj le množičnost mnenj lahko v marsičem pripomore k izboljšanju stanja, tam kjer je kritično. Vsekakor pa je opaziti večjo vneto v delovnih organizacijah proizvodnje usmerjenosti, kot v drugih delovnih sredinah. Zaostajajo še vedno nekateri, o njih pa bo treba odkrito in javno spregovoriti.

Novice: O čem naj bi naš delegat seznanil kongres?

Kranjc: Koordinacijski odbor je smatral, da je spričo gospodarskih razmer v naši občini na prvem mestu gospodarstvo in kmetijstvo. Tu menim pač vejo gospodarstva, ki je v naših prilikah najbolj pomembna. Seveda pa bodo ocene pokazale še vrzeli v samoupravnih odnosih o katerih bo treba spregovoriti. Jasno je, da ne moremo predvidevati samega poteka kongresa in vsebinskih posebnosti, ki bodo vplivale tudi na samo razpravo.

Novice: Katero so naloge koordinacijskega odbora v naprej?

Kranjc: Izdelati bomo morali skupno oceno za območje občine, to bo pripravila posebna delovna skupina. Ko bo sklicano volilno telo za izvolitev delegata, bomo o tem poročali. V času do samega kongresa pa bodo opravljene razprave na vseh ravneh in vsestransko široko. O kmetijstvu in gozdarstvu bodo pripravili oceno stanja samoupravnih odnosov v Gozdnem gospodarstvu, temeljni organizaciji kooperacije, kmetijski zadrugi. Tu gre predvsem za enakopravno vključevanje kmetov-kooperantov v samoupravne dejavnosti teh organizacij.

Veterinarji brez prostorov

Verjetno so mnogim občanom znana prizadevanja veterinarjev, da bi v Mozirju postavili stavbo za potrebe svoje dejavnosti. Kraj, ki so ga zato določili je zelo primeren, saj je v neposredni bližini bodočega kmetijsko-oskrbovalnega centra v Ljubljani.

Gre za sedež veterinarske službe Savinjsko-Saleškega območja. Delitev dela bi uredili tako, da bo v Mozirju oddelk za reprodukcijo in oddelk za zdravstveno varstvo živali, v Šoštanj pa bi deloval še oddelk za higieno živil.

Imajo že glavne načrte za zgradbo, vendar so se stvari nekoliko zapletle pri denarju. Menda so sedaj že boljši izgledi, saj bo občina Velenje prevzela dve tretjini naložbenih sredstev, mozirska občina pa bi prispevala kot lastno udeležbo eno tretjino. Računajo, da bodo Velenčani v te namene dobili kreditna sredstva. Mozirjani pa bi pritegnili še sredstva zadruga, temeljne organizacije kooperantov pri GG, zavarovalne skupnosti Triglav in denar nekdanje-

ga medobčinskega sklada za pospeševanje kmetijstva. Nekaj pa bi primaknila iz lastnih sredstev še Savinjsko-Saleška veterinarska postaja, ki je tudi investitor naložbe. Vrednost te pa bi bila okoli 900 starih milijonov.

Sedanji delovni pogoji veterinarjev so slabi, kar pa spričo velikih nalog, ki jih imajo ni vzpodbudno. V občini jih dela 5. Ti morajo skrbeti za 7807 govedi, 5722 prašičev, 1050 ovac, 75.000 kokoši, 650.000 piščancev v organizirani proizvodnji in 2680 čebeljih panjev. Te številke ponazarjajo zahtevno delo veterinarske službe glede na močno živinorejsko zaledje. Ob tem pa je nujno upoštevati načrte srednjeročnega obdobja, ki predvidevajo še povečanje stalaža živine za 15 – 20%. Zanimiva je tudi številka, ki pove, da so osemenjevali kar 3785 plemenic, kar je 94% vseh živali te vrste. Skrbijo pa tudi za nakup plemenikov za potrebe naravnega prirada. Tako lahko govorimo o vidnih uspehih naše veterinarske službe.

Socialna varnost med začasno brezposelnostjo

Ob vse bolj zaostrenih pogojih zaposlovanja, se verjetno v marsikaterih sredinah (med učenci srednjih šol, študenti, začasno zaposlenimi delavci ipd.) postavlja vprašanja, kakšna socialna varnost je zagotovljena delavcem, ki ostanejo začasno brez zaposlitve.

Pravico do denarnega nadomestila lahko uveljavljajo osebe, ki so delale najmanj 9 mesecev brez presledka ali 12 mesecev s presledki v zadnjih 18 mesecih.

Oseba, ki uveljavlja to pravico, se mora skupnosti za zaposlovanje prijaviti v 30 dneh od prenehanja delovnega razmerja, le-to pa ji mora prenehati brez njegove volje ali krivde (t. j. potek dela za določen čas, zdravstveni razlogi, prenehanje delovne organizacije, ipd.), ob pogoju, da mu skupnost za zaposlovanje ob prijavi ne more nuditi ustreznih zaposlitve. Višina denarnega nadomestila znaša 60% od delavčevega prejemca OD v zadnjem letu, čas prejemanja pa je odvisen od časa, ki ga je oseba dotlej prebrala na delu. (od 3 – 12 mesecev).

DENARNA POMOC: Do denarne pomoči so upravičene osebe, ki jih skupnost za zaposlovanje do konca prejemanja denarnega nadomestila ni mogla zaposliti, ob pogoju, da njegov dohodek skupaj z ožjimi družinskimi člani ne presega zamenjane OD, določenega z zakonom in da ne prejemajo denarnih dajatev za izobraževanje. Višina te pomoči pa je enaka zamenjani OD, določenemu z zakonom čas prejemanja pa ni omejen.

Za obe vrsti dajatev pa veljajo določila, da jim lahko ta pravica preneha pred potekom roka, če se

oseba zaposli, če ne sprejme ustreznih zaposlitve, če gre na odsluženje vojaškega roka, če se upokoji, če se dvakrat zapored neopravičeno ne javi skupnosti za zaposlovanje.

PRAVICA DO ZDRAVSTVENE GA VARSTVA: Ta pravica je zagotovljena vsem državljanom SFRJ. Če pa to pravico oseba uveljavlja prek skupnosti za zaposlovanje (čeprav je plačnik te pravice zdravstvena skupnost) pa se mora prijavi skupnosti za zaposlovanje v 30 dneh po prenehanju delovnega razmerja. Ta pravica je zagotovljena tudi osebam, ki so zaključile šolanje in prvič iščejo zaposlitev, če se pristojni skupnosti prijavijo v 30 dneh.

PRIPRAVA ZA ZAPOSILITEV: To je pravica brezposlenih oseb, ki zajema razne oblike usposabljanja, pridobivanja in izpopolnjevanja znanja ter delovnih zmoglosti, potrebnih za opravljanje določenega dela oz. za zaposlitev v določen poklic. Pravico do priprave imajo brezposelne osebe, ki so brez temeljne izobrazbe ali pa imajo izobrazbo za takšen poklic, ki je v določeni občini suficitaren. Oceno o tem pripravi skupnost za zaposlovanje in določeno osebo tudi napoti na usposabljanje. Med usposabljanjem imajo te osebe pravice do nekaterih vrst materialne pomoči kot so: krije stroškov za zdravniški pregled, za primer nesreče pri delu, za delovno obleko, za prehrano in nastavitve v času usposabljanja, stroške prevoza na delo in nazaj, denarno pomoč med usposabljanjem, če nima pravice do nadomestila OD ipd.

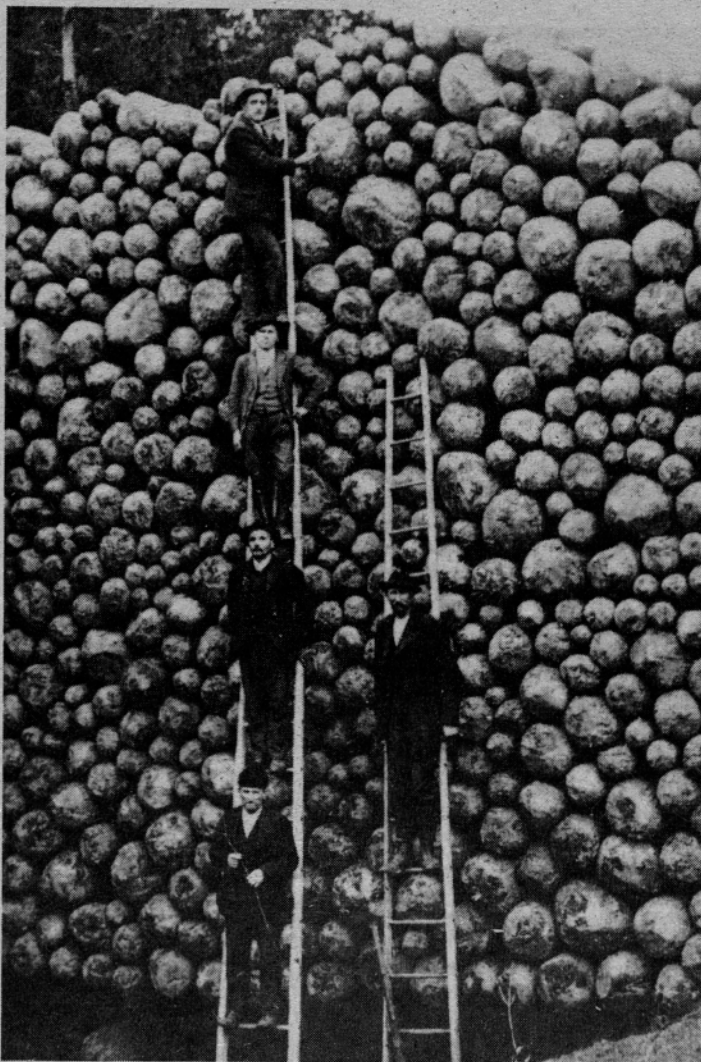
Iz dela skupščine

Na seji skupščine, ki je potekala 18. in 19. marca t. l. so delegatje med drugim ponovno spregovorili in se odločili o izgradnji nove pete osnovne šole. Na predzadnji seji je bila v ta namen imenovana posebna komisija z zadolžitvijo, da pripravi enotni in usklajeni predlog glede izgradnje šole. Komisija je dala predlog, da se v tem srednjeročnem obdobju pristopi k izgradnji nove osnovne šole za potrebe krajevne skupnosti Rečica in Nazarje. Prostorske zmogljivosti osnovne šole Mozirje pa se povečajo tako, da bo ta ustrezala za enoizmenski pouk za potrebe Mozirja in pozneje za prehod na celodnevno osnovno šolo. Glede same mikrolokacije šole pa se je treba odločiti tekom letošnjega leta hkrati z izdelavo in sprejemom urbanističnega načrta za Rečico. Mnenje komisije je, da je za šolo primernejša lokacija na Rečici, vendar naj k temu dodajo svojo besedo še urbanistični strokovnjaki. Na podani predlog komisije so delegatje iz Rečice želeli odgovor o lokaciji

šole že na seji sami. Tudi delegacija iz Nazarje je na to razpravljala z obširnimi pojasnili in dokazili tako, da v rešitvi, da se osnovna šola postavi na Rečici, ne vidi nobene pomembne pridobitve v pogledu oddaljenosti otrok od šole; zato se naj lokacija šole določi tam, da bo tudi za otroke iz Nazarje krajša in cenejša pot v šolo. Ob tem pa še to, da je najprej potrebno obnoviti podružnično šolo v Nazarjih;

Ob vseh teh nakazanih vprašanjih in zahtevah obeh krajevnih skupnosti sodelegatje ostalih delegacij menili, da je predlog komisije realen in najprimernejša rešitev in odgovor na vprašanje izgradnje nove pete osnovne šole, in ga tudi sprejeli.

Na zboru krajevnih skupnosti je delegacija Bočne in Šmartnega zastavila vprašanje dokončne rešitve izgradnje TV pretvornika; Nanj bo mogoče odgovoriti v kratkem in upamo, da v pozitivnem smislu, saj tako kažejo razgovori, ki se vršijo med predstavniki občine in RTV Ljubljana. ANKA SIVEC

Skladovnica lesa nekje v okolici Gornjega grada pred drugo svetovno vojno. Na sliki se vidi kako je les „ušprančan“.

V Iverni uspešni

Z nano je s kakšnimi težavami so se borili v TOZD Iverna. Še imajo skrbi, vendar ne več toliko s cenami, kot zaradi dotrajnosti in deloma tudi zastarelosti opreme. Zato tudi ne dosegajo načrtovanih količin ivernih plošč. Zaostajajo za predvidevanji kakih 15%. Končno je treba povedati, da gre za obrat, ki dela nepretrgoma 10 let in to v

Janez Osterc.

treh izmenah! Devizna sredstva niso zadoščala za sprotno obnavljanje strojne opreme, zato so pred večjimi obnovitvenimi deli, ki bodo mnogo stala, je pojasnjeval vodja TOZD Iverna Janez Osterc.

V temeljni organizaciji izdelujejo poleg surovih plošč še soplemenitene in pohištvene sklope. Nove zmogljivosti so obkrožno izboljšale stanje in možnosti napredka.

Izdelovanje ivernih plošč je bilo kar 4 leta v izgubi. Takšno stanje je pripisati neurejenim cenam surovin in končnega izdelka. Sedaj delajo že dve leti brez izgube, vendar pa z rezultati niso zadovoljni. Kot že omenjamo jih pestijo nižji dosežki v količinah. Z obnovo

O štipendijah

Zaradi nepravilnega obveščanja so marsikje štipendisti negodovali, češ, da bodo po novem štipendije nižje. Takšne vesti so neugodno vplivale na razpoloženje študirajoče mladine, zato je bilo sklenjeno, da delovne organizacije povabijo na razgovor vse svoje štipendiste tisti pa ki prejemajo ta sredstva iz skupnega sklada v okviru občine, pa so bili na razgovoru v Mozirju.

Podrobno so jih obvestili o vsebini novega samoupravnega sporazuma o štipendiranju in o sklepih skupščine za štipendiranje SRS. Pri kadrovske štipendijah se vrednost točke poveča od 3,26 na 3,86 din z veljavnostjo od 1. 1. 1981. Štipendije iz skupnih sredstev v občini pa se povečajo za 18,6% z veljavnostjo od 1. 1. 1981. Obracun po nakazanih osnovah se mora opraviti v obeh primerih v mesecu aprilu t. l. Zagotovilo, da v nobenem primeru ne more biti štipendija nižja od prejšnje, je treba dosledno upoštevati. Prav tako je določeno, da vsi, ki so imeli dodatek za nerazvite občine, tega tudi v naprej obdržijo.

Zagate v izobraževanju

Mnogo je bilo napisanega in povedanega o usmerjenem izobraževanju. Vendar ugotavljamo, da je še vse premalo znanega o raznih podrobnostih, ki pa seveda zanimajo mlade in starše.

Rade Rakun, ki se srečuje pri svojem delu z različnimi vprašanji okoli izobraževanja meni, da je tistega neposrednega pojasnjevanja premalo. Veliko so si obehtali od takojmenovanih informativnih dni po šolah. Celje je na treh centrih pripravilo takšne sestanke, na njih naj bi se tako starši, kot otroci temeljito seznanili z vsemi postopki v usmerjenem izobraževanju. Žal pa so verjetno na šolah smatrali vse to zgolj kot neljubo obvezo in tako so ostale še vedno velike neznanke. Namen ni bil dosežen, pričakovanja pa so bila neuresničena. Kot pove Rade Rakun so v občini storili kar je bilo v njihovi moči, vendar bi morali šolski centri tudi storiti svoje!

Predhodni vpisi so bili opravljeni preko osnovnih šol, to pa zaradi tega, da bi se preprečilo vpisovanje na več centrov hkrati. Sedaj se pričakuje odgovor šolskih centrov, ki bo pojasnil kdo je bil vpisan in kdo ne. Skupaj s službo poklicnega usmerjanja bi se nato poskušalo najti možnosti vpisov za tiste mlade, ki niso bili v predhodnem vpisu upoštevani.

Služba za poklicno usmerjanje je opozorila na velik pomen vpisovanja v proizvodne poklice. Ti so v vsakem primeru z dobrimi izgledi za zaposlitev. Za te namene so tudi štipendije zagotovljene. Žal je še pritisk na administrativne poklice velik, je pa treba ob tem vedeti, da so slabi obeti za zaposlovanje pisarniških moči. Treba je torej trezno in brez predsodkov premisliti in upoštevati izgled za poznejšo zaposlitev. Družba ne more v nedogled zagotavljati delovnih mest, ki niso v skladu z načrtovanim razvojem gospodarstva.

Več v izvoz

V Elkoju so se po vključitvi novega obrata v Šoštanj na novo organizirali. Ustanovili so temeljni organizaciji Konfekcija Mozirje in Konfekcija Šoštanj ter delovno skupnost skupnih služb. V marcu so opravili referendum za sprejem splošnih aktov, ki so bili potrebni za delovanje temeljnih organizacij združenega dela. Tako šteje kolektiv sedaj že 600 delavcev.

Delitev dela pa so opravili tako, da delajo v Šoštanju otroške, v Nazarjah pa predvsem moške hlače. Novi delovni prostori so vseljeni, dasiravno še ni v celoti opreme. Delovni pogoji so sedaj neprimerno boljši, še boljše pa bo ko bodo do konca tega leta dobili preostalo opremo.

Industrijska prodajalna, ki so jo z novim delom tovarne odprli dela zelo dobro. Dnevno je njen izkupiček v povprečju 4 miliona starih dinarjev. Če omenimo nekaj podatkov o lanskem poslovanju, bi kot prvo navedli da so dosegli celotni prihodek za 9% nad planiranim, ali ta je bil za 46% višji od tistega v letu 1979. Močno pa so se zvišala porabljena sredstva, namreč 14% nad načrtovanimi. Če bi ta primerjali z enakimi leta 1979, potem so bili v letu 1980 kar za 57% višji. Izvoz so povečali za 32,5% s tem pa niso

Ivan Kramar

zadovoljni, saj se zavedajo, da je v danem trenutku rešitev za še boljše poslovanje le v izvozu.

Za to leto imajo zelo napet načrt. Nameravajo za 100% povečati izvoz, zato predvidevajo daljše čase izdelave, kar pomeni, da bodo izdelali le za 13% več gotovih izdelkov. Močan poudarek dajejo analizi trga, ker se zavedajo, da je popolno poznavanje razmer na trgu zanesljiv korak k varnemu načrtovanju in delovni usmeritvi. Še vedno se bodo povezovali s kooperanti. Kot glavni vir pridobivanja celotnega dohodka bo še letos prodaja na domačem trgu, druga važnejša postavka so prihodki iz prodaje na tujem trgu, ki bo vrednostno večja za 150% od leta poprej. Seveda jih čakajo letos še naložbe v toplovod iz Glina, viseči transport v proizvodni dvorani, razne stroje in še svolanjanja, kar znese skupaj 71.500.000 din.

Vpis v srednje šole

V I. letniku bodo imeli vsi učenci, ki so se vpisali v isti VIP tudi enako vsebino izobraževanja. Po I. letniku bo v posameznem VIP možno izobraževanje v več smerih glede na to, ker vsak VIP pripravlja učence za več poklicev in različne stopnje zahtevnosti. V zahtevnejšo smer izobraževanja – n. pr. smer lesarski tehnik – se bo lahko vključil kandidat, ki je I. letnik VIP lesar zaključil uspešno in ima najmanj oceno dobro – 3 – iz predmetov: matematika, fizika, kemija. Učenec, ki bo manj uspešen (ocene zadostno, tuj jezik lahko tudi nezadostno) pa bo lahko nadaljeval šolanje v manj zahtevni smeri in dosegel poklic lesarja – širok profil (KV lesarski delavec – mizar). Učenčeva uspešnost v šoli in proizvodnem delu bo torej tisto, kar bo omogočalo doseči želen poklic in ne le posameznikova želja ali sklenjena pogodba o kadrovske štipendiji. Delovna organizacija bo prisiljena štipendijsko pogodbo prekiniti ali spremeniti, če učenec po I. letniku ne bo dosegel predpisane uspešnosti, da bi se lahko vključil v tisto smer izobraževanja, za kar ga delovna organizacija štipendira.

Mnogi učenci iščejo materialno pomoč pri šolanju (kadrov-

ske štipendijo ali štipendijo iz združenih sredstev). Iz javnih razpisov štipendij v „Delu“, ki smo jih na šole posredovali, lahko ugotovite, v katerih smereh izobraževanja lahko računate na materialno pomoč v obliki štipendije, če materialno stanje družine dejansko ne omogoča pokrivanja vseh stroškov, ki nastajajo v zvezi s šolanjem izven kraja bivanja.

Za kadrovske štipendije v delovnih organizacijah lahko kandidirate takoj po zaključku pouka (še v mesecu juniju, mesecem ko za štipendije iz skupnih sredstev (socialnih št. št. dija) šole v mesecu avgustu. O tem bomo v eni prihodnjih številke več povedali.

Tudi če štipendije ne boste iskali, je zelo dobro pregledati razpise štipendij in prednostno listo poklicev, ker je to najboljši kazalec, v katerih poklicih ima mladina največ možnosti zaposlitve v domači ali sosednjih občinah.

Prav to pa vam bo najbolj pomagalo, da boste skupaj s svojim otrokom našli poklic ki bo ustrezal otroku in mu po končanem šolanju dal možnost zaposlitve.

MILKA ŠINKOVEC, dipl. psi.

Pot trpljenja in dela

Na rahli vzpetini, nekoliko iz kraja Rečica stoji prikupen kmečki dom. Domačini pravijo da je tam pri Slatinski. Pot nas je pripeljala v to lepo okolje zato, ker smo želeli razgovarjati z nekdanjim borcev NOV Jožetom Blekačem, ki tam gospodarji.

V mladih letih je živel v Okonini. Doživel je razpad stare jugoslovanske vojske in se pozapletenih poteh vrnil v domači kraj. Vse kar je doživel in videl ko se je sesula stara država je zapustilo v njem globoke sledi razočaranja. Zato je nemara tisto leto 1941 našel pot med upornike, ki so se zbirali v vrstah OF. Njegovi najožji sodelavci so bili Stermečki, Brinkovačev in Bevc. Te so Nemci zaprli in kmalu nato tudi ustrelili. Te aretacije so opozorile tudi Slavca, kot so ga klicali v partizanih, da mu grozi nevarnost. Res, dne 18. avgusta 1942 so prišli gestapovci in ga hoteli aretirati. Ušel je skozi okno, pri tem je imel srečo, da ga množica strelav ni zadela, ko je bežal. Brata Franca so dobili in ga tudi odpeljali. Namesto njega so pobrali očeta in mater. Oba so vstaknili v taborišče. Slavca pa je pohitel na javko in preko nje v partizane. Vključil se je v Savinjski bataljon, ki je bil takrat na Koroškem. Pozneje je bil z II. grupo odredov na Dobrovlah. Od tam so ga poslali v zaščitni vod Franca Rozmana - Staneta. Partizanska pot ga je vodila preko Pohorja na Koroško in še drugam po Sloveniji. Leta 1943 so ga določili za sekretarja terena „Medvedjak“ v naši dolini. To nalogo je opravil do osvoboditve.

Najbrž bi še mnogo zanimivega vedel povedati, vendar je svoje spomine zaključil s besedo o največji osebni boli, ki jo je občutil ob dejstvu, da sta njegov oče in mati morala trpeti zaradi njegove pripadnosti osvobodilnemu gibanju.

Skupina pred Gubčevim spomenikom v Stubici.

Mikavni vojaški poklici

Naša mladina še vse pre malo pozna prednosti vojaških poklicev, zato se tudi ne odloča za šolanje, oziroma študij na vojaških šolah. Da bi se mladi lahko seznanili z načinom šolanja, je občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin naše občine povabil osnovnošolce na obisk Tehničnega šolskega centra „General Gošnjak“ v Zagrebu.

Dva avtobusa sta krenila pod vodstvom Franca Omladiča izpred občinske stavbe v Mozirju. V Zagrebu je goste pričakala skupina gojencev in starešin, ki sta jo vodila major Stojanović in kapetan Petronijević. Najprej sta predstavila šolski center, ki predstavlja edini takšen center kopenske vojske v državi. Zajema pa srednjo tehniško šolo, akademijo in oddelek za šolanje rezervnih vojaških starešin. Gojenci dobijo po končanem šolanju, oziroma študiju naziv tehnika, oziroma diplomiranega inženirja. Gojenci stanujejo v dobro urejenih domovih, ki so prav tako v sklopu centra. Mladi iz osnovnih šol se torej lahko vpišejo na srednjo šolo in postanejo po končanem šolanju vod-

niki, imajo pa možnost nadaljevanja študija na akademiji. Vpis na akademijo je možen po končani srednji šoli, študij pa traja 4 do 5 let. Po zaključku pa postanejo študentje podporočniki, oziroma poročniki. Zanimivo, da se zadnje čase odloča za poklic inženirja vojnih tehničnih znanosti vse več žensk. Predvsem so to kadri, ki jih šola za svoje potrebe vojna industrija.

Zaradi vse bolj zahtevne opreme potrebuje vojaštvo veliko tehnično usposobljenih strokovnjakov. Zato je šolanje na obeh stopnjah prilagojeno tehničnim zahtevam armade. Da je center res kakovostna šolska ustanova priča predavateljski zbor, ki je sestavljen iz 30 doktorjev znanosti in preko 100 magistrorov tehničnih ved. Vse to omogoča res vrhunsko izobrazbo mladim gojencem.

Po ogledu orožja in opreme, ki se uporablja pri šolanju vojaških starešin, so se prijateljsko poslovili in krenili proti domu. Spotoma so si ogledali še Gubčev vas in spomenik v Stubici.

Do kam seže Bočna

Morda je že leto ali več, ko smo brali tak naslov v našem občinskem glasilu. Takrat je bilo obljubljeno, da bodo odgovorni na-to dali svoje mnenje. Zal se je odgovor zavlekel, ali pa pozabil. Morda se vse skupaj ne zdi važno. Vendar vsi ne moremo mimo tega.

Ce se peljete po cesti od Černivca proti Gornjemu gradu zasledite dosledno krajevne napise kot Nova Stifita, Šmiklavž, Dol itd. Po Gornjem gradu bi pričakovali napis Kropa. Toda tu se označujeva krajec končca, saj namesto omenjenega krajevnega napisa naletimo na oznako „Bočna“. In Bočna je do Vologa, tu pa kraji in naselja spet dobe svoja imena, hiše hišne številke in tako bi naj bilo. Zal pa ni, v Bočni namreč izginejo vsa imena vasi kot Kropa, Čeplje, Slatina, Otok, Podhom, Delce in Nadbočna. Torej sedem vasi je ostalo brez imena. Še po drugi svetovni vojni je pisalo na hišni številki, da je to ta in ta vas. Pozneje pa smo dobili nove številke z enim samim imenomvalcem, to je Bočna.

Tu je prav gotovo nekaj narobe. Saj imajo vsi kraji v naši občini svoja imena, ki so že stara in so navedena tudi na zemljevidu. Razen tega so težave tudi na pošti, posebej pa še, če nas kdo išče in mora prehoditi kar celotno območje Bočne.

Ce le pomislimo koliko je hude krvi, če na Koroškem ali kje drugje vržejo z deske slovenski napis vasi. Pri nas pa meni nič tebi nič odstranijo kar sedem imen slovenskih vasi, recimo temu bolj po domače „zadreckih“ vasi, pa se nikomur ne zdi pomembno, da bi to vsaj pojasnil. Res, da smo že dolgo Bočna, na to smo se že nekoliko privadili, vendar se pa s tem nismo sprijaznili. Zato bo treba nekaj ukreniti in imena vrniti.

Kmalu bo obnovljen kulturni dom v Mozirju

Po najrazličnejših zapletih se obnova kulturnega doma v Mozirju bliža kraju. Računajo, da bi dela bila končana koncem maja t. l. Glavna zasluga za zahtevno delo gre gradbenemu odboru pri prosvetnemu društvu Mozirje. Vodi ga Jože Mutec, ki sam ne sodeluje v kulturni dejavnosti, je pa navdušen ljubitelj lepe besede in pesmi,

Jože Mutec

zato, kot sam zatrjuje tudi tako prizadevno dela. Končno pa je tudi sodoben kulturni dom velika pridobitev za kraj v katerem je bila kultura vedno pisana z zlatimi črkami.

Prvotni načrti so bili časovno krajši. Do zamud je prišlo zaradi nekaterih težav z izpraznitvi-

jo prostorov. Zadruga, ki je koristila dve nadstropji za skladišča ni imela kam premestiti blaga. Sedaj je že v glavnem gotov prostor za bodočo knjižnico. V kratkem pa je pričakovati, da se bodo dela nadaljevala še v kletnem delu, saj bo tudi ta izprazenjen. Tako lahko pričakujemo, da bo dom obnovljen v celoti letos, dela na njemu pa potekajo že od leta 1978.

Gradbeni odbor z izvajalci ni imel posebnih težav. Bile pa so težave gmotnega značaja. Predvsem zato, ker so stroški z zamujanjem del strmo naraščali. Veliko si je prizadeval za dober potek del gradbeni vodja Slavček. Ko pa govorimo o gmotnih težavah, pa je treba poudariti, da so pri reševanju pomagali poleg društva, ki je investitor še krajevna skupnost, izvršni svet SO Mozirje in nekatere delovne organizacije.

Prosvetno društvo Mozirje pripravlja ob otvoritvi doma proslavo na kateri bodo odkrili spominsko obeležje Franu Hriberniku, ki ima velike zasluge za ohranjanje zgodovine Mozirja.

Blagovnica v Mozirju bo kmalu odprta

Potrošniki Mozirja že težko čakajo na novo blagovnico, ki je tik pred tem, da odpre svoja vrata. Maja jo bodo najbrž odprli in kot zatrjuje direktor trgovskega podjetja Savinja Rudi Gabrovec bo izbira boljša. Seveda bo potrošnik lahko izbral za svoje potrebe kar v eni hiši, tudi to je velika prednost.

Od prvotnih predvidevanj bo več prodajnega prostora, saj so uredili še tretjo etažo. To pa pomeni skupnih površih 1800 m², oziroma 1200 m² prodajnega prostora. Nova sodobna oprema bo pripomogla k ustrežnejši ureditvi. Na voljo bo dvakrat več blaga, kot je bilo ponujeno sedaj v vseh poslovalnicah Savinje, razen železnine. V novo zgradbo se bodo selile poslovalnice manufakture, samopostrežbe, zelenjave in pohištva. Obetavno je tudi glede čakanja pred blagajni. Name-ravajo urediti 3 na tekoči trak, kar znatno izboljša propustnost in zmanjšuje vrste čakajočih.

Povečali bodo hladilne površine in tako izboljšali možnost zaloga kakovostnih mesnih izdelkov, sadja in zelenjave. V pritličju bo samopostrežna, tako je tudi najustrežnejše. Prodajali pa bodo tudi fotomaterial in osnovno blago papirnice.

V obdobju srednjeročnega načrta nameravajo odkupiti stavbo sedanjega zdravstvenega doma za upravne potrebe. Obnovili bodo tudi preostale poslovalnice. Kolektiv, ki šteje 82 zaposlenih, čakajo torej velike naloge in dokaj veliki delovni napori.

Seveda se je samoumevno vrnilo vprašanje kako bo s postrežbo v novi hiši. Potrebni bodo 32 delavcev. Obetajo, da bodo poskrbeli za dober odnos do potrošnika in za ustrezno izbiro blaga. V novih pogojih bo delo zanimivejše in lažje, zato je pričakovati tudi večjo pripravljenost zaposlenih pomagati pri uresničevanju potrošnikovih želja.

Tema na ekranih

Prebivalci krajevnih skupnosti Šmartno in Bočne si že nekaj časa sem prizadevajo doseči dober sprejem na televizijskih ekranih. Kar v 250 hišah tega predela ne morejo gledati televizijskih oddaj. Zato so njihovi delegati postavili vprašanja glede tega na zborih skupščine občine Mozirje. Bila je že vrsta razgovorov na raznih ravneh, da bi se stvari uredile, vendar se stanje ni izboljšalo kljub prizadevanjem občinskih organov.

Krajani so izvolili posebno komisijo v okviru SZDL, ki naj bi osvetlila nevdržno stanje in prenesla zahtevo po izboljšanju na pristojna mesta. Tako so na občini sklicali sestanek, ki so se ga poleg krajanov udeležili še predstavniki RTV Ljubljana in občine. Postavili so roke za odpravo motenj v sprejemu programa, zal pa od obljub ni prišlo dalje. Tako so tisti naroč-

niki, ki ne sprejemajo signala RTV Ljubljana na prvem programu, sklenili zanemariti plačevanje naročnine dokler se stvari ne bodo izboljšale. Ko so dobivali nekateri opomine pred tožbo, je SZDL obvestila o nepravilnosti postopkov vse, ki so na razgovoru na občini takrat sodelovali. Nato je generalni direktor RTV sklical v Ljubljani sestanek na katerem so se dogovorili za takojšnje ukrepe. Naslednji dan so prišli v Bočno in Šmartno strokovnjaki RTV Ljubljana in pričelo se je raziskovanje območja zaradi postavitve pretvornika. Sedaj so se dogovorili, da uredi stolp s potrebno opremo RTV, temelje in hišico za aparature pa občina. Povsem tem je verjeti, da bodo naročniki v teh predelih občine končno vendarle spet gledali oddaje 1. programa RTV Ljubljana. S tem pa bodo odpravljene tudi motnje pri plačevanju naročnine.

Pridelovali so semenski krompir

Takoj po vojni si je Bočna pridobila velik sloves v republiki in izven nje s pridelovanjem semenskega krompirja. Takratna kmetijska zadruga je za razvoj te dejavnosti veliko storila.

Kmet Franc Fale - Mikel je povedal nekaj svojih spominov iz tistih časov. Tudi sam je prideloval semenski krompir kar na 1 ha njive. Ker je Bočna po svojem naravnem položaju izredno primerna za to kmetijsko kulturo, so kmalu strokovnjaki Semenarne iz Ljubljane predlagali zadrugi sodelovanje s kmeti. Seveda so ljudje že prej sadili krompir, vendar le za lastno uporabo in še to neko belo vrsto, ki se je povsem izrodila. Zato je Semenarna posredovala dober semenski sadilni krompir, zadruga pa je pomagala pri nabavi gnojil in nudila mehanizacijo. Takrat ni bilo težav ne pri gnojljih, niti pri prodaji tržnih viškov, saj je za vse poskrbela zadruga.

Rahla peščena zemlja in srednje višinski predel, sta sloves Bočne kot pridelovalnega okolja za semenski krompir hitro zagotovila. Strokovnjaki takratne zadrugne zveze so nadzirali pridelovanje in ocenjevali pridelke. Tako so potem delili pri-

delek na semenski in tržni krompir. V začetku so sadili dve vrsti krompirja, pozneje pa se je pokazal cvetnik kot najkakovostnejši. Poskrbeli so za triletno zamenjavo semena, tako so bili pridelki dobri in kakovostni.

Franc Fale

Obdelovanje je bilo z večine ročno, za večja dela pa je poskrbela zadruga s svojimi stroji. Ko je popraševanje po semenskem krompirju prenehalo, so kmetje opustili pridelovanje. Še danes pa slovi v krogu poznavalcev krompir iz Bočne.

Kurirčkova pošta

V soboto, 21. marca 1981 je že devetnajstič šla na pot kurirčkova pošta. Začetek koroške proge je bil v Podvolovlju pri Lučah.

Pri spomeniku padlih borcev XIV. divizije v Podvolovlju so se zbrali družbenopolitični in kulturni delavci, borci, pionirji, taborniki ter mentorji različnih organizacij iz mozirske občine. Pionirji in borci iz Luč so izvedli kratek in pester kulturni program. Nekdanji borec je predal kurirčkovo torbico predsednici PO „Bratov Vršnik“. Ta je prebrala pozdravno pismo, v katerem je bila zapisana trdna obljuba, da bomo slovenski pionirji še naprej stopali po Titovi poti. Nato je torbico prevzel kurir in v spremstvu 14 pionirjev in tabornikov pričel svojo pot do prve javke. Še šest kurirjev in nosilci kurirčkovo torbico. Hodili so po skritih gozdnih poteh mimo domačij Prek in Kladnik. Uspešno so se izognili zasedi v bližini Prekove domačije. Prečkali so glavno cesto in srečno prinesli torbico z zaupno pošto v osnovno šolo „Blaža Arničič“ v Lučah, kjer je torbica prenočevala.

Domačini so namenili kurirčkovi pošti še posebno pozornost, saj je letos prvič krenila na pot s tega območja.

V ponedeljek, 23. marca so kurirji iz Luč predali torbico svojim vrstnikom iz Ljubnega.

Letos smo pionirji še posebej začutili, da s to množično manifestacijo slovenskih pionirjev resnično ohranjamo izročila naše revolucije in narodnoosvobodilnega boja.

PIONIRJI IZ LUČ

Opozorilo občanom

Že vrsto let, žal, ugotavljamo, da nekateri občani neodgovorno netijo in požigajo na travniških površinah ter ob robovih gozdov različno dračje, suhljad, listje in posušeno travo. S takšnim ravnanjem in zlasti ob suhem in vetrovnem vremenu, spravljajo s tem v veliko nevarnost gozdne in druge površine na katere se lahko razširi požar.

Da bi v bodoče preprečili vsakršno neodgovorno požiganje na travniških in drugih površinah oziroma na mestih, kjer obstoja zaradi vremenskih in drugih razlogov verjetnost, da se ogenj razširi, opozarja oddelek za notranje zadeve skupno z občinsko požarno inšpekcijo vse občane:

- da ne požigajo listja, ruš, suhljadi, dračja in drugih gorljivih materialov na travniških in drugih površinah zlasti v bližini gozdov ali drugih objektov, ki bi na ta način lahko postali ogroženi;
- da bo pristojni organ požarne inšpekcije najstrožje ukrepal zoper kršilce požarne varnosti, ki se ne bi ravnali po tem opozorilu.

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE
IN POŽARNA INŠPEKCIJA SO MOZIRJE

Visok jubilej Mozirja

Letos mineva 650 let, odkar je Mozirje zgodovinsko utemeljeno prvič imenovano kot trg. Mineva pa tudi 400 let ko je po velikem požaru dobil listino o-trških pravicah, saj je stara zgorela. Ta listina je predvsem pomembna zaradi obsežnejših pravic in pa zaradi podelitve grba.

Prosvetno društvo Mozirje pripravlja v jesenskem času nekatere spominske prireditve. Pripravili bodo dramsko - recitacijski prikaz zgodovinskega razvoja, trga, zbrali ustrezne zanimivosti za obsežnejšo razstavo in skupno z drugimi društvi pripravili nadaljevanje proslav obletnic v prihodnjem letu. Tu gre za 100-letnico telovadne dejavnosti v Mozirju. 90-letnice ustanovitve Turističnega društva. Jubilejno leto pa je tudi za gasilce. Pri tem ne kaže

prezreti dejstva, da sodi Gasilsko društvo Mozirje med najstarejše v Sloveniji. Vsi podatki namreč kažejo, da so naši marljivi gasilci v prikazovanju dobe svojega obstoja preveč skromni. Če upoštevamo, da je v arhivu Kulturne skupnosti ohranjena listina iz 1825 leta s katero so pobirali določene prispevke za nakup brizgalne in če verjamemo kronistu, ki je zapisal, da so ob požaru 1831 leta „vrli trški požarni bramborci zatrili požar z novo nabavljeno brizgalno“ potem je gasilstvo v Mozirju staro preko 150 let. Sedaj praznujemo gasilski letnico, ko so v okviru takratnega Sokola delovali. Vendar je več kot jasno, da je požarna bramba v Mozirju obstajala že znatno prej, vendar ne v obliki društva, saj v tistih časih društvo sploh ne beležimo.

Prizor iz Cankarjevega Idealista na Rečici.

Idealist na odru

V okviru Prosvetnega društva Franc Skok na Rečici deluje mlada gledališka skupina „Rečiške cime“. Mladi so nas že večkrat presenetili s sodobnimi gledališkimi predstavami. Tokrat so izbrali Cankarjevega Idealista Martina Kačurja.

Ob gledanju njihove predstave dobi človek občutek prepričljivosti in pretresljivega prikazovanja usode človeka, ki je v bistvu hotel le dobro.

Režija Franca Bidra je bila zelo domiselna in je prinesla v marsičem prijetno svežino. Pohvaliti je treba tudi sceno, ki morda v prvem trenutku ne učinkuje dovolj prepričljivo, vendar se v nadaljevanju podoživljanja dramskega prikazovanja izredno uveljavi. Prav zanimive so bile likovne rešitve sredstev obveščanja, kot so plakati, programi

itd. Posebej posrečeno so bili izbrani glasbeni vložki med samim delom in seveda dramatisacija, ki je uspela zaključiti celoten vtis v dober občutek gledalca.

Igrali so Peter Weiss, Boštjan Podlesnik, Jani Venišek, Jelka Strašek, Velko Zvipej, Branko Moličnik, Renata Weiss, Jože Kopušar, Vinko Jeraj, Andreja Pečnik, Franc Bider-Kreft, Marjanca Potočnik, Matjaž Stiglic, Anton Irmančnik, Oto Zvir, Maks Stiglic, Jože Venišek in otroci Bojan Copar, Irena Toplak ter Boštjan Rakun.

Za likovno opremo je poskrbel Jožef Muhovič, za glasbo Maks Stiglic, za luč Jože Skončnik, šepetala pa je Romanca Bider.

Predstava je bila tudi v drugih krajih doline, kjer so mladi igralci stopili na oder, dobro sprejeta.

Dodatno izobraževanje

Delavska univerza Mozirje skrbi za redne oblike dodatnega izobraževanja na srednji stopnji in na poklicnih šolah. S prehodom na usmerjeno izobraževanje je seveda prišlo do povsem drugačnega stanja v možnosti dosedanjih oblik delovanja delavskih univerz.

V tem času zaključujejo izobraževanje tehnikov, tako lesnih, kot strojnih. Prvih je 20, drugih pa 27. To zahtevno delo opravljajo s pomočjo tehniške srednje šole iz Ljubljane. V vseh navedenih primerih gre za štipendijate delovnih organizacij, kar pomeni, da bodo po šolanju tam tudi delali.

Lanski poskus izobraževanja gostinskih delavcev, ki so zaposleni, pa nimajo ustrezne izobrazbe, letos ni uspel. Ni zanimanja, čeprav se v gostinski stroki nenehno pritožujejo nad pomanjkanjem kadra. Še vedno pa delajo v tej stroki ljudje, ki nimajo niti temeljne izobrazbe. To seveda ni vzpodbudno.

Veliko zanimanje pa je bilo med kmetijsko mladino za šolanje v kmetijskih poklicih. Imeli so dosti prijav, žal pa zaradi programskih težav niso uspeli uresničiti načrta. Imajo občutek, da gre pri tem za povsem nepomembne stvari, ki pa vendar imajo svoje posledice. Ne bi imeli obravnavati tovrstno izobraževanje s stališča pisarniških razpoloženj. Kmetijstvo rabi vse bolj poklicno izobraževanje, saj tisti, ki ostane na posestvu ne utegne hoditi v redno šolo.

Zaradi potreb bodo v kratkem začeli urejati lastno tiskarno. Ta bo v prvo le priročna, pozneje pa bodo prilagajali zmogljivosti zahtevam doline. Začasne prostore bodo uredili v kulturnem domu v Mozirju.

Skupnost za cene občine Mozirje

Po novem zveznem Zakonu o temeljnih sistemih cen in družbeni kontroli cen in republiškem Zakonu o pravicah in dolžnostih organov družbenopolitičnih skupnosti na področju družbene kontrole cen in o skupnosti za cene je bila 31. 3. 1981 ustanovljena Skupnost za cene občine Mozirje. Zgoraj navedena zakona nas zavezuje, da se bodo po novem zakonu cene oblikovale na osnovi sporazumevanja in dogovarjanja. Vse delovne organizacije, združenje obrtnikov in vse samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so podpisale samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti za cene. Vsi ti podpisniki so tudi imenovali delegata v svet skupnosti, kjer bodo odločali o cenah. Do sedaj je bilo pretežno administrativno odločanje o cenah, po novem pa naj bi se proizvajalci in porabniki sporazumevali in dogovarjali.

Novost je tudi v tem, da svet skupnosti predlaganih cen ne bo obravnaval, če predlagatelj ne bo predložil samoupravnih splošnih akt

skupnosti v skladu z zakonom o temeljnih sistemih cen in družbeni kontroli cen. Akt, ki ga predložijo, mora vsebovati tudi merila in kriterije, ki bodo izdelani v ustreznem poslovnem združenju v okviru Gospodarske Zbornice Slovenije.

Svet skupnosti šteje 16 članov. Skupnost ima svojega predsednika in namestnika, ter tajnika.

Svet skupnosti bo na svojih sejah obravnaval le cenike, ki so v pristojnosti občine. Zaradi tega je bilo potrebno sestaviti tudi Odredbo o pošiljanju cenikov v potrditev. Cene, ki so navedene v tej odredbi bo skupnost obravnavala in potem izdala tudi odločbo, v primeru negativne rešitve. Pritožbe na takšno odločbo bo reševal izvršni svet SO Mozirje. Ostale cene, ki pa niso v odredbi navedene, bo skupnosti potrebno pošiljati zaradi spremljanja. V primeru, da se bo pri teh cenah opazilo občutno povečanje in bi to vplivalo na življenjski standard občanov, jih bo potrebno razvrstiti v odredbo.

„Hotel za norce“ v Mozirju

Dramska skupina Prosvetnega društva Mozirje je pripravila Fadila Hadžića komedijo Hotel za norce. Tri predstave, ki so bile v Mozirju so gledalci izredno dobro sprejeli. Ne samo število obiskovalcev, tudi sicer so odmevi na prireditve pokazali, da so tudi tokrat mozirski igralci uspeli.

Gre za komedijo v treh dejanjih s povsem sodobno vsebino. Dogaja se v planinskem hotelu kjer se srečajo ljudje vseh mogočih nazorov in različnih želja. Stvari preidejo potem v razne pustolovščine in dokaj smešne zadrege. Igralcem je v celoti uspelo vsebino prikazati poudarjeno razumljivo. Tudi glede kakovosti igranja gre za velik premik na bolje. Verjetno bi kazalo besedilo Hadžića, ki se prepogosto smiselno ponavlja nekoliko skrajšati, saj postanejo prizori zaradi dolgovčnosti dolgočasni. Režiser Franjo Cesar je marsikaj v besedilu očitno črtal, vendar še premalo. Sicer pa je opravil svoje zahtevno delo zelo dobro.

Igrali so Ciril Zavolovšek, Franci Fužir, Mile Mavrič, Marko Jurkovnik, Janko Petrin, Roman Čretnik, Meta Skornšek, Simona Vjestič, Jerica Atešek in Lenka Žagar. Šepetala je Lenka Goličnik, za razsvetljavo je poskrbel Miran Cesar, za frizure pa Bernarda Goličnik.

Invalidi so zborovali

V mozirski občini imamo izredno dobro organizirano Društvo invalidov. To šteje že preko 600 članov. Zbrali so se na letnem zboru v Gornjem gradu tako številno, da je bila dvorana povsem polna.

Leto 1981 je mednarodno leto invalidov. Tako je določilo 31. zasedanje generalne skupščine združenih narodov. Letošnja prizadevanja invalidov v svetovnem merilu potekajo pod geslom „popolno sodelovanje in enakost invalidov“. Poseben odbor pri republiški konferenci SZDL Slovenije je sklenil pomagati invalidom pri fizičnem in psihološkem prilagajanju družbi, zagotoviti ustrezno varstvo, usposabljanje, skrb, svetovanje, najti primerno delo in pa popolno vključitev v družbo. Sklenili so dalje podpreti ukrepe za preprečevanje invalidnosti in za širšo rehabilitacijo. Potrebna je vzgoja in obveščanje javnosti o pravicah invalidov do udeležbe njihovega prispevka v ekonomskem, socialnem in političnem življenju.

Na zboru so invalidi pregledali delo preteklega leta in ugotovili, da je to bilo zelo dobro, da pa je še

vedno precejšnje število telesno prizadetih ljudi v občini, ki se ne vključujejo v društvo. Posvečali so posebno skrb težim invalidom, ki so jih med letom tudi obiskovali. Vsa prizadevanja so usmerjali v razne dejavnosti, ki povezujejo invalide v skupne interese kot športna, rekreacijska in kulturna. Obvestili so svoje članstvo o oblikovanju regijske pravne službe za invalide s sedežem v Celju. Poročali so o delovnih nalogah za tekoče leto. Med njimi je mnogo takih, ki bodo omogočile večkratna srečanja invalidov, izlete in razvedrilo.

Zbor, ki je izredno dobro uspel, so pozdravili predstavniki republiškega združenja in predstavniki raznih društev iz drugih občin. Po opravljenem zboru so si invalidi ogledali predstavo mozirskega prosvetnega društva „Hotel za norce“ v režiji Franja Cesarja.

Posebej pa je treba poudariti priznanje, ki so ga izrekli zbrani invalidi Franju Cesarju za njegovo dolgoletno prizadevano opravljanje tajniških nalog v društvu.

Le redki so še

Mnogo obrtnih dejavnosti je doslej že izumrlo, čeprav so bile za dolino posebno zanimive. Tako skoraj ni več lončarjev, klobučarjev, na tem, da gredo v pozabo pa so tudi nekatere druge obrti.

Prav zato smo obiskali kovaško delavnico v Gornjem gradu, ki je ena redkih v dolini. Mojster Anton Brezovnik še danes opravlja prvobitna kovaška dela. Je kovač in podkovač, kar pomeni, da opravlja vsa kovaška dela na vozovih, gozdnemu in kmetijskem orodju. Poleg tega pa je več podkovanja konj. V njegovi delavnici vedno brni kovaški meh in razpihuje žerjavico na ognjišču. Ogenj je kovaču potreben, saj mora podkve prilagoditi kopitom konj, pa tudi druga dela so vezana na kovanje železa.

Prav prijetno je bilo kramljanje z mojstrom, ki se je izučil svoje stroke pri znanem kovaškemu mojstru Jožetu Slatiškju v Bočni. Kar nekam s ponosom pove, da je eden redkih, ki ni stopil na pot serijskih izdelkov, ostal je pri kovaških uslugah. Tudi od tega se da živeti, saj je vse več konj in popravila orodja so številna. Razen tega dela za Šmreko iz Gornjega grada sponse, za Cestno podjetje Celje pa popravljajo njihova orodja in zimske pluge. To opravlja tudi za Gozdno gospodarstvo. Dela torej ne zmanjka. Žal pa ni več med mladimi zanimanja za ta poklic. Zato je tudi sam in nima vajenca. Nekoč je bilo pač drugače, tudi mladi so se radi odločali za poklic kovača. Saj so dela v kovačnici zanimiva, pravi mojster. Pa tudi delo daleč ni tako težko, kot si ga marsikdo predstavlja!

Mojster Anton Brezovnik.

OBVESTILO

Svet za preventivno in vzgojo obvešča vse občane, da bo po krajevni skupnosti organizirano pomembno predavanje o novostih Zakona o temeljni varnosti cestnega prometa, ki bo pričel veljati 1. 5. 1981.

Predavanje se bo vršilo po naslednjem razporedu:

1. KS Mozirje, sredi, 6. 5. 1981 ob 19. uri v Kinodvorani PD Mozirje;
2. KS Nazarje, sredi, 6. 5. 1981 ob 19. uri v Delavskem domu Nazarje;
3. KS Šmartno in Bočna, torek 5. 5. 1981 ob 19. uri v Gasilskem domu v Šmartnem;
4. KS Gornji grad in Nova Štifta, četrtek 7. 5. 1981 ob 19. uri v kinodvorani PD Gornji grad;
5. KS Ljubno, torek 5. 5. 1981 ob 19. uri v kinodvorani PD Ljubno;
6. KS Luče in Solčava, četrtek 7. 5. 1981 ob 19. uri v OŠ Luče;
7. KS Rečica, četrtek, 7. 5. 1981 ob 19. uri v dvorani prosvetnega doma Rečica.

Vabimo vse občane, da se predavanju udeležijo, saj boljše poznavanje cestno prometnih predpisov zagotavlja vsakemu udeležencu v prometno varnost.

Svet za preventivno in vzgojo v cestnem prometu

Zadnje priprave pred tekmovanjem.

Spomladanski tek

TVD Partizan Mozirje je bilo organizator letošnjega tekmovanja v teku v naravi. Zbrali so se v Savinjskem gaju in tekli na progah 2000 in 1000 metrov. O tekmi so obvestili vsa društva v dolini.

Zbralo se je skupaj 27 tekačev iz društev Mozirje, Nova Štifta, Luče in Gornji grad. Vreme je bilo lepo, zato je prireditev, če odštejemo razmeroma skromno udeležbo, dobro uspela.

Športniki poprimejo za delo

Poznana je verna za določene dejavnosti mladih na Rečici ob Savinji. Med drugim si močno prizadevajo tudi v športu. Imajo svoje športno društvo „Mladost“ v njem pa vključujejo kakih 50 športnikov.

Sklenili so urediti nogometno igrišče in za delo so prijeli kar vsi. Tako so obnovili vrata, pa še marsikaj in pri tem opravili nekaj sto ur prostovoljnega dela. Sedaj urejajo ograjo na malem igrišču. Slačilnice niso postavili, ker še ni do kraja razčiščen zazidalni načrt. To jih še torej čaka. Želijo pa urediti prostor za igranje tenisa, kar načrtujejo v tem srednjeročnem obdobju.

V glavnem se trudijo v nogometu. Uspeva jim, saj si zanj veliko prizadeva Silvo Venek, ki je usposobljen vaditelj. Prizadevni so dalje še Roman Kvas, Ivan Hribernik in Janez

Anžin. Sedanji odbor društva vodi Vinko Jeraj.

Do nedavnega so imeli v klubu sekcijo za planinstvo. Pridno so vabili v hribe in pri tem uspevali do te mere, da se je pokazala potreba po ustanovitvi planinskega društva v kraju. Tega so ustanovili in že kar za začetek krenili na Triglav. S planinstvom pa se ubada Roman Kvas, kar uspešno, saj že sedaj šteje njihova vrsta 50 članov.

Dobro prihodnost vidijo športniki tudi v zimskih dejavnostih. Doslej so imeli že nekaj sankarskih prireditev, uredili so tudi progo v Zirovnici. Upajo, da se jim bo posrečilo tam urediti še smučarsko vlečnico. Zanimivo je, da pri prireditvah, ki jih prirejajo pozimi sodelujejo domala vsi zaselki krajevne skupnosti, podobno kot na vaški olimpijadi, ki je dobila na Rečici že tradicijo.

Oživele so tipke klavirja in harmonike

V soboto, 4. aprila 1981 smo lahko doživljali v Delavskem domu v Nazarjah izredno lep in prisrčen kulturni dogodek. S svojim znanjem so se namreč predstavili mladi pianisti in harmonikaši, prva generacija, ki je zrasla in svoje znanje pridobila na oddelku glasbene šole v Mozirju. Obiskovalci te prireditve smo imeli priliko poslušati in ocenjevati umetniško rast učencev vse od 1. razreda nižje glasbene šole pa do mladink in mladincev, ki sedaj svoj glasbeni študij nadaljujejo na srednjih šolah. Igra mladih je povsem pritegnila pozornost navzočih, tako, da je kljub velikemu deležu otrok med poslušalci vladala ves čas izvajanja programa zamaknjenost in tišina, ki se je po vsaki končani točki prelila v odobravalno aplavz. Od prve točke, ki so jo ljubko in urbano izvedle štiri prvošolke ob sočasni štiročnici igri na klavir, pa do zadnjih akordov, ki so doživeto izvenili izpod prstov srednješolcev, se je pred občinstvom zvrstilo nad 30 mladih glasbenikov, ki so vsi v tehničnem in muzikalnem oziru zelo dobro izvedli svoj program. Program je do-

miselno dopolnjevala recitacijska skupina osnovnošolcev, kar je celotno prireditev še popestrilo in osvežilo.

Ta prireditev potrjuje velik pomen oddelka glasbene šole v Mozirju, ki že 10 let deluje kot veja glasbene šole „Fran Korun - Koželjski“ v Velenju. Ne le, da ta šola daje osnovo in možnost, da se talentirani učenci lahko po končani osnovni šoli posvetijo nadaljnemu študiju glasbe, je morda pomembnejše to, da svoje učence strokovno uvaja v svet glasbe, jim odkriva njene zakonitosti in lepote, da bodo v življenju bolj doživeto zajemali in sprejemali dosežke naše in svetovne glasbene ustvarjalnosti.

Skromno, brez velike reklame in obetavnih besed, enako kot se odvija desetletno delo glasbene šole, je bil pripravljen tudi ta glasbeni večer. Vemo, da je bilo vanj vloženo mnogo naporov, tako od strani mentorjev in učiteljev kot od strani učencev, da je to sad večletnega, trdega dela. Zato pa je tudi uspel kot kvalitetna prireditev, kakršnih si še želimo.

Mlado se uči

V dolini je kulturna dejavnost že dolgo nepogrešljiva. V zadnjem času pa nastajajo vrzeli, ki so posebno v nekaterih krajih bolj občutne. Zato je ustanavljanje šolskih kulturnih društev še toliko bolj pomembno, saj se od mladih nog navaja človek na kulturno delo in dojemanja kulturnih vrednot. V Gornjem gradu so društvo ustanovili v počastitev 100 letnice kulturnega dela v kraju.

Na šoli deluje društvo šole 1 leto, vendar se lahko pohvali z plodnim delom. Tako so pripravili mladinsko igro Vzorni soprog s katero so nastopili doslej v vseh krajevnih skupnostih doline. Sedaj pa načrtujejo predvajanje na šolah naše občine. Letos se bodo vključili tudi v Našo besedo. Sicer pa v društvu delajo tudi recitatorji in plešejo v lastni folklorni skupini.

Šolsko kulturno društvo na šoli v Gornjem gradu uspešno in prizadevno vodi Jožica Purnat.

Pododbor 1. SPUB „TONETA TOMŠIČA“ odbora 1. SPUB „Toneta Tomšiča“ Slovenije, formiran pri OO ZZZB NOV Mozirje, poziva vse borce Tomšičeve brigade, da neglede na čas delovanja v tej brigadi, prijavijo svojo udeležbo v tej brigadi. Prijavijo se naj tudi svojci padlih in umrlih borcev te brigade. Podatke nujno potrebujemo v svrhu ažuriranja evidence. Vsi udeleženci in svojci pa bodo prejeli spominske knjige brigade. Podatke sporočite svojemu združenju borcev NOV v kraju.

Pododbor 1. SPUB „TONE TOMŠIČ“ PRI OO ZZZB NOV MOZIRJE

Zbor ljubenskih ribičev

Člani Ribiške družine Ljubno ob Savinji, ki jih je že 134, so se sestali z namenom, da analizirajo svoje delovanje v preteklem in da se dogovorijo o nalogah, ki jih čakajo v tem letu.

Iz poročil predsednika Izvršnega odbora Albina ZAMERNIKA in gospodarja družine Franca ZAMERNIKA je razvidno, da so bile vse naloge iz preteklega leta izvršene. Pri tem je bilo poudarjeno, da je izgradnja podaljška gojitvene struge v Okonini v dolžini cca 800 m vsekakor največji delovni uspeh v preteklem letu, z nabavo novega prednosa elektro agregata pa bo delo pri gojitvenih odlokih v bodoče zelo olajšano in uspešnejše.

Člani in ribiči – turisti so v letu 1980 uplenili skupno 2872 losov, oziroma 833 kg rib, skladno z gospodarskim načrtom pa so bila izvršena naslednja vlaganja: 7.300 kom potočne postvi, 1.000 kom lipana, 35.000 kom zaroda potočne postvi in 12.000 kom lipanskih mladice.

Tudi člani mladinske sekcije, ki jo je uspešno vodil Janez PODKRIZNIK in jih je 18, so bili v preteklem letu aktivni na delovnih akcijah, pri izvajanju športnega ribolova pa so oplenili skupno 83 kosov oziroma 25 kg rib.

Razprava je tekla tudi o srednje-ročnem ribiško – gojitvenem načrtu za obdobje 81 – 85, katerega je družina sprejela v preteklem letu.

Ob sprejemanju letnega načrta za leto 1981 je bil izpostavljen problem obnove in popravila vodnih objektov zaradi poplave, ki je bila v oktobru preteklega leta. Izročeno je bilo precej kritičnih misli in pripomb na odnos in delo izvajalca teh del – NIVO Celje.

Zaradi zaščite rib sta za leto 1981 odrejena na ribolovnih vodah dva rezervata, v katerih je ribolov začasno ukinjen in sicer: SAVINJA v Ljubnem – od „Bateljnovga“ jezua do jezua „pod cerkvijo“, SAVINJA v Lučah – od izliva Lučnice do izliva lučke struge.

Po obširni in v določenih trenutkih že kar burni razpravi je bilo soglasno sklenjeno, da je tudi letos potrebno, da vsak član, ki še ni dopolnil 60 let starosti opravi pri raznih aktivnostih 14 delovnih ur.

Letni načrt za leto 1981 predvideva poleg drugih nalog tudi vlaganje 2.450 kosov potočne postvi in 700 kosov lipana, kar bo pridobljeno iz lastnih gojitvenih potokov ter 65.000 kom zaroda potočne postvi in 15.000 kom lipanskih mladice, ki bodo vložene v 8 gojitvenih potozkov.

Številke dokazujejo

Za uspeh v turistični dejavnosti se še vedno poslužujemo enotnega kazalca, to so nočitev.

Če torej primerjamo te številke med seboj, potem vidimo, da je v Lučah v letu 1980 manj nočitev kot v preteklem letu, medtem ko je povsod drugod število nočitev v rahlem porastu. Če bi prikazali vse te številke skupno, potem je bilo v naši dolini leta 1978 19.525, leto kasneje 22.653 in 1980 leta 26.903 nočitev. Ta podatek bi bil na prvi pogled razveseljiv, če ne bi vedeli, da je na našem območju v letu 1939 bilo 30.644 nočitev. Primerjava uspeha iz let pred drugo svetovno vojno s sedanjim je torej jasna.

Kulturni plenum

Občinska konferenca SZDL in občinski svet Zveze sindikatov Slovenije sta pripravila v Mozirju širši sestanek z namenom osvetliti stanje v kulturi.

Udeležili so se ga predstavniki kulturnih društev, šolskih kulturnih društev, Zveze kulturnih organizacij, sindikatov in krajevnih konferenc SZDL.

Žal je bila udeležba dokaj slaba, kar seveda ne govori v prid prizadevanjem širših krogov za kulturno dejavnost v občini.

Uvodne besede je povedal Anton Venek predsednik ZKO Mozirje. Orisal je delovanje društev v dolini s posebnim poudarkom na to, da predstavlja ZKO le povezovanje vseh kulturnih društev. Opisal je delo društev in pomanjkljivosti, ki pri tem delu nastopajo. Poudaril je težave s katerimi se društva srečujejo, posebno v nekaterih primerih ko gre še vedno za pomanjkanje osnovnih pogojev delovanja. V drugem referatu je Anton Acman nekoliko osvetlil gmoten položaj prosvetnih društev in sploh kulturne dejavnosti v občini. Franjo Gerdina je v svojem sestavku poudaril pomanjkanje kulturne pobude v kolektivih delovnih organizacij. Žal je še vedno premalo tistih, ki bi za kulturno življenje svojih delavcev bolj poskrbele. To pa nam narekuje ukrepe, ki bodo končno pripeljali do širšega odpiranja delovnih organizacij kulturni dejavnosti in do večjega razumevanja samoupravnih organov za delovanja kulturnih animatorjev v delovnih kolektivih. Majda Urank je spregovorila o oceni sedanje kulturne dejavnosti, tako vsebinsko kot tudi programsko. V razpravi je prišlo do izraza pomanjkanje širšega razumevanja za napredek vseh vrst kulturnih dejavnosti. Tu ne gre zgolj za gmotne težave, ampak za širše sodelovanje pri naporih vključevanja množic v kulturna prizadevanja.

Prikupna zgodovinska brošura

Nova Štifta je zelo zanimiv zgodovinski pomemben kraj v naši dolini. Prvi podatki so bili brani za javnost v banovinskem krajevnom leksikonu, ki je zšel še pred vojno.

Pred nedavnim je izšla lepo opremljena brošura o Novi Štifti v založbi tamkajšnjega župnijskega urada. Njena vsebina je zredno poljudno napisana in zato bo našla med širokim kro-

gom občanov veliko bralcev, posebno pomembna pa je takšna brošura za obiskovalce od zunaj.

Za izdajo tega zanimivega priročnika se je zelo zavzel župnik p. Anton Žužek.

Iz vsebine lahko povzamemo celoten prikaz razvoja cerkve, opis njenih znamenitosti in prikaz nekaterih posnetkov iz notranjosti cerkve.

Še je potreben konj...

Kaj je...?

Kaj je svoboda?

To je žito, to je Josip Broz – Tito!

Kaj je vojna?

To je mrzla toča, ki žito pravice mori!

Kaj je Tito?

To je pravično žito!

ANDREJA LIK,
OŠ Ljubno

Od kod in zakaj Praznik dela?

Mnogi ljudje ne vedo mnogo o tem zakaj praznujemo 1. maj po vsem svetu. Zato smo se odločili, da nekaj o zgodovini tega praznika povemo in pojasnimo.

Zgodovinsko je vezan ta praznik na velike stavke, ki so se koncem preteklega stoletja razširile v ZDA. Vrhunec delavskega upora je bil prvi maj 1886, ko je v Chikagu stopilo v stavkovno gibanje kar 40.000 delavcev. Na javnih zborovanjih so zahtevali 8-urni delavnik in še nekatere izboljšave v njihovem bournem življenju. Prišlo je do oboroženega napada na delavca pri čemer je bilo ubitih 6 in ranjenih 50 delavcev. Mnogo demonstrantov je bilo takrat zaprtih, voditelji stavke pa so bili postavljeni pred sodišče. Od teh je bilo na smrt obsojenih 5, trije pa so prestajali dolgoletne zaporne kazni. Prvi kongres II. internacionale 1889 je odločil, da se v spomin na to ameriško

krvavo zgodbo organizirajo velike mednarodne demonstracije in to istočasno po vseh državah z zahtevo po 8-urnem delavniku. Delavci so se temu pozivu množično odzvali in takrat je Engels napisal, da je to prva zmaga delavskega razreda, ki je s tem pokazal, da se organizirano postavlja v bran izkoriščevalcem. Na kongresu v Zuerichu so leta 1893 dokončno postavili načelo, da se 1. maj praznuje kot dokaz čvrste volje delavskega razreda za socialno revolucijo, ki naj onemogoči razredne razlike.

V Srbiji se praznuje 1. maj od leta 1893, v Bosni od 1906, v Makedoniji od 1909 leta. V Sloveniji so bile 1913 leta na ta dan velike demonstracije v 19 mestih.

Kljub nasprotovanju nazadnjaških sil v svetu so delavci dosegli, da se danes 1. maj praznuje tako ali drugače na vseh koncih sveta.

Uspel sestanek

V prejšnji številki našega glasila smo objavili nekatere podrobnosti o negodovanju okoli odvoza smeti v Starih Lokah pri Mozirju in še v nekaterih drugih predelih naše občine, predvsem v izrazito kmečkih naseljih. Opozorili smo na to, da je v naši družbi najučinkovitejše sredstvo neposrednega demokratičnega vpliva na družbeno dogajanje še vedno zbor krajanov, oziroma občanov. Nikakor ne gre da bi obšli to našo ustavno določeno in že družbeno uveljavljeno samoupravno obliko.

Da bi tudi krajanje starih Lok lahko uveljavili svoje želje, pomisleke in predloge glede odvoza smeti, je krajevna konferenca Socialistične zveze Mozirje sklicala sestanek, katerega se je udeležilo veliko število prizadetih krajanov. S strani javnega življenja so bili navzoči predsednik skupščine občine Mozirje Hinko Cop, predsednik Izvršnega sveta SO Mozirje Anton Vrhovnik, in predsednik Občinske konference SZDL Mozirje Jože Kumer.

Uvodoma so razčistili nekatera vprašanja okoli cestnih povezav v Lokah, nato pa so krajanje opozorili na nekatere neustrezne ukrepe okoli organiziranega odvoza smeti. V zvezi s tem so prebrali tudi mnenje pravobranilca družbenega samoupravljanja v Celju.

Predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij so zelo nazorno prikazali potrebo po predpisu, ki ureja na celotnem območju občine odvoz smeti. Opozorili so na nujnost takšnih ukrepov, saj gre za delno odpravo vsevečjega onečiščevanja naše krajine. Ob tem pa je prišla do izraza pripravljenost pristojnih organov, da se nekatere oblike izvajanja predpisa o odvozu smeti prilagodijo potrebam določenih predelov oziroma zaselkov v občini. Jasno pa je, da se ne da tu upoštevati želje in predloge vsakega zaselka, pač pa je treba te stvari jemati trezno in utemeljeno.

Krajanje Lok so opozorili na nekatere spodrsiljave, ki jih povzročajo izvajalec pobiranja smeti in predlagali nabavo lastnega kontejnerja, ki bi ga po potrebi spraznjevalo Komunalno podjetje v strošku krajanov. Ta pobuda je naletela na splošno podporo navzočih. Izvršni svet občine pa bo pobudo krajanov proučil, proučil pa bo tudi pobude, kiso prihajale od drugod ter predlagal najustreznejšo rešitev za bodočo organizacijo odvoza smeti v izrazito kmečkih predelih Skupščine občine Mozirje.

Sestanek je torej uspel, kar ponovno dokazuje potrebo po širšem reševanju vprašanj, ki tarejo naše občane.

Razgovor z gledalci

Na Rečici so pripravili člani gledališke skupine „Rečiške cime“ po predstavi Idealista Martina Kačurja razgovor z gledalci.

V vabilu so zapisali, „da želijo preveriti večkrat navrženo tezo o (ne)zmožnosti naše (gornjesavinjske) publike, da dojemata probleme sedanosti in razume prijeme novodobnega gledališča“.

Razgovora so se poleg igralcev in članov upravnega odbora Prosvetnega društva Rečica udeležili še: predstavnik Zveze kulturnih organizacij celjske regije tovarš Pezdirc, predsednik ZKO Mozirje Anton Venek in še predstavniki nekaterih društev iz doline.

Uvodoma je podpredsednik PD Rečica Drago Jelenko nagovoril navzoče in nakazal nekatere težave s katerimi se gledališka skupina pri svojem delu srečuje. Predstavnik ZKO Celje Pezdirc je nato zelo izčrpno ocenil predstavo z vseh vidikov, hkrati pa je nakazal nekatere izboljšave, oziroma rajal nekatere spodrsiljave. Vendar je v celoti bila

ocena zelo dobra in vzpodbudna. V nadaljevanju razgovora je prišlo do izraza mnenj, da je predstava in način predvajanja naletela povsod kjer so igralci nastopili, na zelo dober odmev. To pa potrjuje prepričanje, da ljudje tudi modernejše načine predvajanja oderskih del dobro dojemajo in jih tudi vsebolj cenijo. Jasno je, da gre tu za proces, ki bo morda še trajal, vendar pa je gotovo že sedaj da bodo na naših deskah v bodoče bolj pogoste sodobne oblike dramskega prikazovanja. To pa je vzpodbuda za delo te skupine, ki se kot vse druge, bori z različnimi težavami.

Ob tem je razveseljivo, da je vsebina razgovora vendarle dokazala potrebo po zlijanju generacij pri skupnem hotenju v kulturnem delu. Poudarjeno je namreč bilo, da bo treba vsebolj poskrbeti za takšno sodelovanje v dramskih skupinah, kjer ne bo starostnih preprek, saj ni dobro, da mladi igrajo stare in stari mlade.

Volilna seja komunistov

V Nazarjah je bila seja občinske konference ZKS na kateri so podali izčrpno poročilo o uresničevanju programske usmeritve občinske organizacije ZKS v preteklem letu. Nadalje so ocenili sedanje družbenoekonomske, samoupravne in družbenopolitične razmere v občini. Obsežna razprava, ki je sledila, je pokazala na vsestranko zanimanje komunistov za dogajanja v občini. Pokazala pa je tudi na ostrino pogledov v primerih, ko gre za ugotovljene spodrsiljave, ki lahko pripeljejo v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja v nepotrebne zagate. Posebno kritični so bili v stvareh, ki tičejo preskrbo industrije z lesom, pri tem so ugotovili, da je načrt poseka v letu 1980 neizpolnjen kar povzroča velike težave v industriji predelava lesa. Poudarili so, da večji del prebivalstva tako ali drugače živi od lesa, kar pomeni dodatno družbeno skrb za ureditev odnosov v gozdarstvu, predvsem zasebnega sektorja. Ob tem je bilo postavljeno vpra-

šanje kje so vzroki za takšno stanje. Vsekakor je treba razmere doobra proučiti in hitreje ukrepati.

Na seji so opravili tudi volitve in sicer predsednika konference ter dveh novih članov komiteja. Za predsednika so izvolili Jožeta Tlakerja, ki je to nalogo opravljal že doslej. S svojim delom je bistveno prispeval k uveljavljanju nove vloge občinske konference ZKS in njeni vsebinski usmerjenosti. Zato so navzoči njegovo izvolitev soglasno podprli. Komite občinske konference ZKS pa je v okviru kadrovskih priprav na programsko volilno sejo izoblikoval predlog kadrovskih sprememb v komiteju. Sporazumno sta bila razrešena dolžnosti članov komiteja Ivan Purnat in Roman Grudnik. Na njuno mesto sta bila izvoljena Miran Bele, absolvent sociologije in direktor Delavske univerze Mozirje ter Bogomir Strašek, strojni tehnik, sicer pa vodja TOZD Kovinarstvo Ljubno ob Savinji.

Turistično društvo v Gornjem gradu

V letošnjem letu so si turistični delavci Gornjega grada, ki slovijo po svoji prizadevnosti zadali nalogo popraviti zgodovinski spomenik „Gavge“ v Homu. Znano je, da je ta točka ena redkih podobnih v Sloveniji. Gre za nekdanje morišče gornjegrajske gosposčine, ki je zelo zgodaj dobila krvno sodno oblast. Gavge so ostale povsem zapuščene sredi gozdnih površin in vse je že kazalo, da se bodo poslednji deli tega zanimivega zgodovinskega spomenika porušili. Nedvomno sodi prizadevanje turističnega društva, da bi tako znamenite posebnosti naše krajine ohranili, med velika dela.

Ko smo obiskali prostovoljce pri delu, smo ugotovili, da so že izsekali dostop do spomenika od ceste, ki vodi iz Gornjega grada v Radmirje. Čaka jih pa težavno delo popravila zidanih delov, predvsem velikega oboda ter stebrov. To so strokovno zelo zahtevna dela. Seveda bodo potrebovali sredstva, ki jih pa sami v društvu nimajo in računajo na razumevanje Kulturne skupnosti in morda še koga. Končno je jasno, da reševanje zgodovinskih spomenikov ni zgolj naloga turističnih društev.

Ko bodo dela na obnovi zaključili, nameravajo spomenik označiti z vsemi potrebnimi podatki o zgodovinskem poreklu.

Med svoje naloge so si zadali tudi postavitev železnega ogrodja na priveditvenem prostoru med blokom in zadružnim domom. Tako bodo pridobili za 350 ljudi pokrit prostor. Čebelarški praznik bodo tudi letos pripravili, saj je že ta priveditev v Gornjem gradu postala tradicionalna. Ob tej priliki bodo pripravili razstavo raznih ročnih del in še kaj.

Seveda doslej še niso pozabili nikoli na čiščenje svojega kraja in ureditev zelenic. Poleg tega pa nameravajo postaviti sedem vrtnih garnitur v tistih predelih, ki so za sprehajalca zanimivi. Pred leti so uredili smučarsko vlečnico, ki pa jo morajo zaradi sirjenja Smreke v Gornjem gradu prestaviti. Poiskali so že ustrezno mesto, pri tem pa bo pomagala Smreka, ki tudi sicer rada priskoči na pomoč. Še krajevna skupnost bo pomagala, računajo pa na pomoč še Telesno kulturne skupnosti občine Mozirje.

„Gauge“ v Homu obnavljajo.

Kurirčkova pošta

Tako kakor vsako leto, smo tudi letos nosili kurirčkovo pošto. Prvi so jo prevzeli v Podvolovljeku. Naprej iz Podvolovljeka je šla v Luče in na Ljubno. Naši pionirji so jo prinesli iz Homa. Iz Nove Štifta pa so prinesli pionirji lokalno kurirčkovo pošto. Naši pionirji so jo predali učencem OŠ Smartno ob Dreti.

Na šoli smo imeli tudi miting. Učenci so deklamirali, peli in zaplesali. V šolo je prišel borec, ki nam je pripovedoval doživljanje iz NOB. Pripovedoval nam je, kako so med NOB partizanski kurirji nosili pošto. Veliko so jih ujeli Nemci in jih postrelili. Hvaležni smo tistim kurirjem, ki so rešili veliko brigad, čet in bataljonov.

JELKA ZAVERŠNIK, OŠ Gornji grad

R AZGLAS

OBVEŠČAMO, da so bili najdeni naslednji predmeti:

Močko kolo ROG Rekord, pony kolo zelene barve, žensko kolo črne barve, žensko kolo znamke ROG, ženska ročna ura znamke Slava (2 kom.).

Najdeni predmeti so shranjeni pri Skupščini občine Mozirje – odsek za skupne službe in družbene zadeve.

Lastnike vabimo, da izgubljene predmete dvignejo v roku treh mesecev od dneva objave tega razglašila na razglasnih deskah krajevnih uradov. Če v tem roku lastnik ne bo dvignil izgubljenega predmeta, bo le-ta v korist občine.

V delavnici učil v Bočni.

Delitev dela

Delitev dela je znana stvar. Ne ukvarjamo se namreč vsi z vsem, kar potrebujemo za življenje. Tudi proizvodne postopke za posamezne dobrine smo kolikor je bilo le mogoče razbili. Vse to v cilju večje storilnosti, ki je seveda odvisna še od marsičesa. Njeno bistvo pa je čim bolj zadovoljiti potrebe ljudi, kar pa mogoče le ni vedno popolna resnica.

Zamislimo si kako čisto bi še bilo naše okolje – izvzemimo onesnaževanje industrije – če pri onesnaževanju in čiščenju še ne bi bilo delitev dela. Da bi torej tisti, ki onesnažujejo, za seboj tudi pospravili. Povsem na mestu je vprašanje če bi potem slednje sploh še bilo potrebno. Toda, ker smo tudi tu uvedli delitev dela, so rezultati vsekar neprimerno „boljši“ (berinarava je zaskrbljujoče onesnažena).

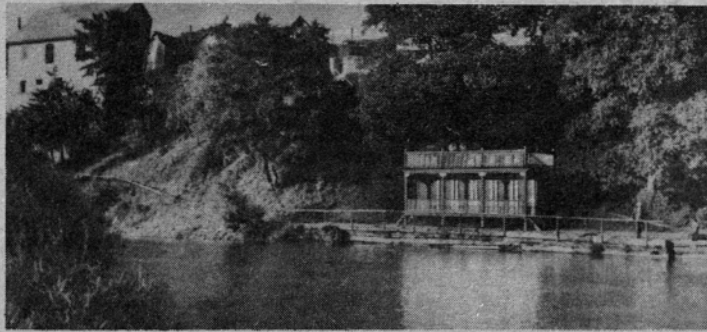
Zasluge za tako stanje imamo vsi. Ti sti, ki naravo onesnažujejo, teh nikakor ni tako malo in tisti, ki si le enkrat letno, ko se organizirajo čiščenja vodotokov (ko da je drugo vse čisto) vzamemo nekaj ur časa za sodelovanje. Potem so tu še tretji, ki se sicer tudi ko so naravi in ko jih morda nihče ne vidi, obnašajo kulturno in ne odmetujejo uporabljene emba-

laže, tako kot živali – bitja brez razuma – svoje iztrebke.

Ponovno je treba omeniti še odgovorne za organiziran odvoz smeti. Kaj lahko bi namreč še v drugo grešili, če bi se dali prepričati od tistih, na čigar nji vah se steklo, plastika, pločevinke še kvečjemu izničijo („takorekoč“ seveda, kajti snov je neuničljiva). Izgleda, da so taki ljudje, ki bi skušali celo dokazati, da pri njih teče voda navkreber, če bi imeli od tega gmotno korist. Važen jim je tako ali drugače le denar, kar pa tiče urejenosti okolja, jim zadošča, da imajo čisto pred domačim pragom.

Cemu bi poskušali z naknami, da bi obdržali denar, ki ga je sicer treba plačati za odvoz smeti. Direktor Komunalnega podjetja na primer ima pravico takega človeka tožiti zaradi žalitve časti. Zakaj če bo kdo nekoga prepričeval, da neke teče voda navkreber, bo ta upravičeno smatral, da ga ima na neumnega. Sicer se da včasih z gotovostjo izključiti možnost, da je neumen tisti, ki se le obnaša neumno. Po dosedaj dokazani doslednosti odgovornih v občini, najbrž ni več možnosti za izbiro med denarjem in čistjo. Škoda, da imajo nekateri več denarja, kot časti.

JANEZ MAVRIČ

Na Ljubnem je pred vojno stalo prijetno kopališče.

Hvala iz Luč

Pravijo, da gre hvala težko z jezika. Menim, da to ne drži. Potrebno jo je zaslužiti kot so jo zaslužili mladi iz Luč za zabavni večer ob dnevu žena.

Prišlo smo kot že mnogokrat v dvorano – ene da prislunhajo svojim sinovom in hčeram, druge da prislunhemo sporočilu praznika žensk in se malo sprostim, nekatere kar tako – name, stare mame, žene, dekleta. Ob vstopu so mladinci in mladinke vsako slavjenko pričakali s čestitko in drobno vejico mačice. To je bila mala in velika pozornost obenem, ki si jo bomo gotovo zapomnile. Teško je opisati občutke, ki so nas spremljali ob poslušanju in opazovanju dogajanja na odru. Ob bežnem pogledu po dvorani ni malo opaziti rosnost, nekateri pa ob branju doživite zgodbe mlade mamic, ohrabrujoče smo ploskale najmlajšim iz vrta, ki so zaradi mamic odšli malo kasneje v posteljo, z odobravanjem smo sledile korakom zanimivega narodnega plesa, uživale smo ob glasbi, petju in recitacijah in se sproščeno nasmejale ob izvajanju kviza. Bilo je preprosto, doživeto, prijetno za oko in uho, pristno in zabavno – drugače kot smo bili vajeni doslej in tako kot si še želimo vnaprej. Mladi, hvala za lepo čestitko! Hvala za trud in prosti čas, ki ste ga vložili v pripravo tega večera v imenu hvaležnih poslušalk.

ANICA PODLESNIK

Prijetno s koristnim

Kmetice smo letošnji praznik žena praznovala malo drugače kot običajno. Zbrale smo se v šestih krajih, kjer smo poslušale predavanje z naslovom „Klimakterij in rak na dojki“. Predaval je mag. dr. France Urlep. Povsod smo ga sprejele polnoštevilno in hvaležno za koristne nasvete.

Po predavanju smo se v Mozirju, Rečici, Ljubnem, Lučah in Novi Štifti razvedrile ob prijetni igrici „VZORNI SOPROG“, ki so jo uprizorili člani šolskega kulturnega društva iz Gornjega grada. Nastopali so učenci 6., 7., in 8. razredov. Vsi so svoje vloge zaigrali zelo doživeto. Zasluga za to gre Jožici Purnat, ki je igrico režirala. Koliko truda in časa je porabila si lahko samo mislimo, saj delo z otroki zahteva ogromno dobre volje in živcev. Ker pa so bile predstave v različnih prostorih (dvorane, šolske avle, sejne sobe), je bilo potrebno prilagoditi tudi sceno. Tovarišici Purnatovi je to odlično uspelo. Scena je bila enostavna, hitro postavljena in lepa. Žene iz Šmartnega, Bočne in G. grada pa smo si po predavanju ogledale komedijo „ZDRAVNIK PO SILLI“, ki nas je odvrnila od morečih misli na bolezen.

V imenu vseh članic aktivov žena zadrudnic prisrčna zahvala mag. Urlepu, mladim in starejšim igralcem iz Gornjega grada, ter tovarišici Purnatovi, za koristno in prijetno praznovanje!

ODBOR ŽENA ZADRUŽNIC

Narodna zaščita

NZ ima svoje temelje že v času NOB. Že takrat so ustanavljali v mnogih krajih po domovini enote NZ, ki je imela važne naloge, kot so: diverzantske akcije, boji z okupatorjem, zbiranje hrane, obleke, zdravil in zaščita važnih objektov. S tem je mnogo pomagala partizanskim enotam v boju s sovražnikom. Tudi po vojni se je ta oblika obrambe razvijala in izpopolnjevala.

NZ ima v naši družbi velik pomen. Brez nje si ne bi mogli predstavljati uspešne obrambe pred sovražnikom. V primeru vojnne so vsi člani pripravljani na boj. Vsak sovražnik bi bil presenečen nad tolikšnim odporom ljudstva, kar bi ga zmedlo, zato se ne bi mogel tako uspešno bojevati kot sicer.

Tudi v primeru naravnih katastrof so člani NZ na mestu. Pomagajo tako pri požarih, poplavih, kot pri potresih. V takem primeru rešujejo ljudi, živino, gasijo požare, pri potresih pa pomagajo odstranjevati ruševine, reševati ljudi izpod njih, ter varujejo družbeno in zasebno lastnino. Ob poplavih pomagajo graditi nasipe in evakuirati ljudi z ogroženega območja. Sodelujejo z raznih obrambnih akcijah kot na primer v NNNP idr. Splošni ljudski odpor, družbena samozščita in narodna zaščita so tesno povezani in so osnova naše obrambe. Tako je vsak Jugoslovan vključen v obrambo naše domovine.

Iz tega besedila je razvidno, da ima NZ dolgo tradicijo. Prihodnji rodovi jo bodo nadaljevali, zato, da bodo ljudje usposobljeni braniti domovino in pomagati ljudem v stiski. Takšni ljudje bodo Jugoslaviji vedno potrebni.

BRANKO POZARNIK, OŠ Gornji grad

Jutranje zbiranje mleka.

Športno društvo Nova Štifta

Letošnja zima nas je bogato zasula s snegom. Na našem smučišču na Glukovih njihvah je sneg obležal že v začetku novembra. Zato v Novi Štifti ob improvizirani vlečnici ni manjkalo smučarskih prireditev.

Izredno aktivni športniki so že v januarju 1981 pripravili pregledno tekmo v veleslalomu za domačine, naslednjo nedeljo pa še v smuku. Fantje so pokazali dobro smučarsko znanje, kar se je pokazalo tudi na občinskem tekmovanju, kjer je ŠD Nova Štifta zasedlo 3 mesto v ženski in moški konkurenci.

Športniki so se izkazali tudi pri organizaciji sindikalnih tekmovanj za podjetja. Proge smo pripravili in organizirali tekmovanja za „Smreko“ iz Gornjega grada, podjetje „Vino“ iz Šmartnega ob Paki, Izletnikov šoferje, moziške miličnike, Kovinarje iz Ljubnega.

Zadnjo nedeljo v letošnji dolgi zimi pa smo organizirali v sodelovanju smučarskega kluba KRIM iz Ljubljane, meddruštveno tekmovanje v veleslalomu v vseh kategorijah.

Kljub težavnim vremenskim razmeram, močni odjugi, nam je po napor nem delu uspelo pripraviti proga za 62 tekmo valcev iz Nove Štiffe, Gornjega grada, Mozirja, Rečice, Radmirja in ekipo pionirjev iz Smučarskega kluba KRIM.

Merjenje rezultatov je bilo elektronsko, kar so nam omogočili in izračunavali rezultate predstavniki SK KRIM.

Tekmovanje je bilo posamezno in ekipno. Zmagovalci so prejeli diplome in medalje, zmagovita ekipa pa pokal. Športnike v Novi Štifti zanima, kaj dela Savinjski smučarski klub, kajti če bi oni opravili delo, ki jim je določeno, ne bi bilo treba za sodelovanje prosit klubov iz drugih občin.

Naš izvoz

Da bi že v začetku stavka lahko nazorno pokazal pomembnost izvoza za naše temeljne organizacije, naj se poslužim nekaj osnovnih kazalcev v naši zunanjetovinski menjavi.

Za nemoteno delo strojev in naprav bomo letos morali uvoziti: 53.805.000 deviznih dinarjev rezervnih delov in za 12.600.000 deviznih dinarjev repromaterialov in odšteti banki za odplačilo kreditov 12.500.000 deviznih dinarjev. Skupaj bo potrebovali torej v let 1981 78.905.000 deviznih dinarjev sredstev.

V planu smo začrtali direktnega lastnega izvoza v vrednosti 90.500.000 deviznih dinarjev in posrednega izvoza, to je izvoza, ki ga bodo opravili predelovalci naših polizdelkov za 30.000.000 deviznih dinarjev. Skupni izvoz naj bi dosegel vrednost 120.500.000 deviznih dinarjev. Od tega moramo del deviz odstopiti panogam, ki ne ustvarjajo izvoza in so splošnega družbenega pomena (zdravstvo, kultura, promet itd.).

Iz navedenega je povsem jasen zaključek, da bomo morali vložiti velike napore za doseg planiranih obveznosti. Končno pa tudi ni vseeno, kaj bomo izvažali. Načelo je čim manj surovin in več končnih izdelkov. Z osvojitvijo nove proizvodnje za oplenitenje in predelavo ivernih plošč smo ustvarili pogoje za nastopanje na tujih trgih tudi s finalnimi izdelki, vendar moram takoj poudariti, da je konkurenca ostra. Sprejeti je potrebno osnovne tri zahteve, in sicer konkurenčno ceno, kvaliteto in solidnost dobav glede na dogovorjene termine.

Odnos do kvalitetnega dela želimo in mo rama še posebej negovati, saj je to najuspešnejša reklama za naše izdelke in ne nazadnje tudi temelj za naš uspešni razvoj na področju predelave lesa in plošč.

MARJAN DOBROVC (Vezi)

Izvoz in uvoz v občini

Večletne neugodne tendence v blagovni menjavi s tujino so se v letu 1980 nekoliko spremenile. Ob tem je izboljšanje odnosov v menjavi s tujino še vedno nezadostno, saj nam ni uspelo zmanjšati trgovskega deficita v takšni meri kot je predvideno s projekcijo.

Rezultati doseženi v letu 1980 kažejo, da je izvoz v SRS porasel za 34,6%, uvoz pa za 4,8%. Takšna gibanja izvoza in uvoza so vplivala na 36,9% zmanjšanje trgovskega deficita.

Bilanca izvoza in uvoza v naši občini (tabela št. 2) izkazuje dokaj ugodne rezultate, zlasti na področju izvoza, saj se je leta povečal napram letu 1979 za 89,9%. Za takšno povečanje izvoza gre v veliki meri pripisati TOZ D-u Gorenje Glin Nazarje – Žagarstvo, ki je povečal izvoz žaganega lesa za 128,9%, kar predstavlja v strukturi izvoza občine 28,3%. Ta TOZD je tudi edini, ki je presegel letni načrt za 48,3%, medtem, ko ostale OZD oz. TOZD zaostajajo za postavljenimi planskimi cilji leta 1980.

Največji delež v izvozu predstavlja TOZD MGA Nazarje, ki je povečal izvoz napram predhodnemu obdobju za 62,1% kar predstavlja v strukturi polovico celotnega izvoza v naši občini (50,4%). Največ so izvozili v zahodne dežele in sicer 99,0% in v dežele v razvoju 1%. Kljub veliki porastu izvoza napram predhodnemu letu, pa letni plan zaostaja za 10,4% za postavljenimi cilji.

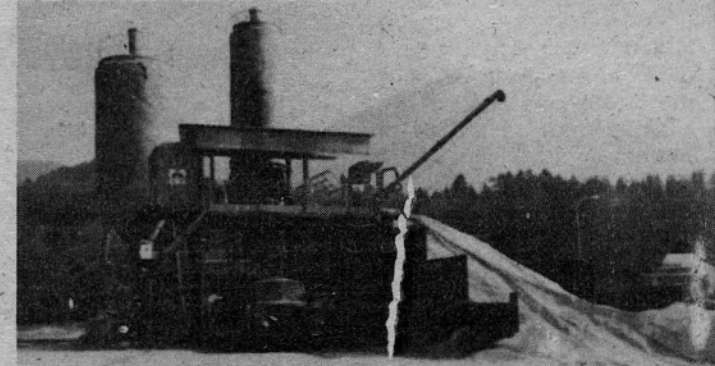
Šmartna Gornji grad je povečala izvoz le za 8,2% in dosegla letni plan komaj z indeksom 36,1%.

Prav tako tudi Elkrj ni dosegel ravni izvoza iz leta 1979 saj zaostaja za 18,1%.

Uvoz se je v občini Mozirje povečal za 87,4% oz. za 67.257.000 din napram letu 1979.

Najbolj se je uvoz povečal v TOZD-u Iverna in sicer z indeksom porastom 629,6 in v TOZD-u Žagarstvo z indeksom 506,7. Letni plan uvoza pa je presegel TOZD Stavbeno pohoštvo in sicer za 102,4% in DO Elkrj za 136,4%.

Odstotek pokritja uvoza z izvozom je 127,0% in je s tem uresničena v tem delu tudi resolucija za leto 1980.

Nova betonarna Tozd Vegrad na Ljubnem.

Kulturno delovanje v Gornjem gradu

Ko so člani prosvetnega društva v Gornjem gradu polagali obračun dela, je bil poudarek predvsem na prizadevanjih dramske skupine. Tu so bili uspešni tako kakovostno kot tudi po številu predstav. Nastopili so v vseh večjih krajih občine tako za kolektivne kot tudi posebej še za kmečke žene.

Trud, ki so ga vložili v napore da bi približali kulturne dobrine množicam, je bil povsod poplačan s hvaležnostjo gledalcev. Pri njihovem delu jim je pomagal med drugim tudi gledališki igralec Andrej Kurent.

Organizirali so področno revijo pevskih zborov odraslih, vključili pa so se tudi v spored kulturnega tedna občine. Pomemben je njihov delež pri organizaciji krajevnih proslav.

Posebno bogato so proslavili stoletnico kulturnega delovanja v svojem kraju, pripravili gostovanje poklicnega gledališča in srečanje nekdanjih kulturnikov IV. operativne cone. Povabili so k sodelovanju nekatere slovenske pisatelje in okdrili spominsko ploščo na hiši, kjer je bila ustanovljena čitalnica. Spominu padlim kulturnikom med NOB so posvetili spominsko ploščo v predverju kulturnega doma. Mnogo so postorili še v domu, kjer so obnovili oder, garderobe in drugo.

Razveseljivo je, da v kraju izredno dobro sodelujejo z vsemi organizacijami in društvi, posebej pa z delovno organizacijo Smreka. Za prizadevno delo so se zahvalili dosedanji predsednici Viki Venišnik, izvolili nov odbor, ki ga vodi Martina Podpečan.

Delo turističnega društva Ljubno

Ko se oziramo v preteklost, opazimo, da smo turistični ponudbi posvečali premalo pozornosti. Število postelj se je zmanjšalo, manjši je tudi turistični obisk in zanimanje za našo dolino in s tem tudi nižji dohodek. Mi pa vemo dobro, da imamo vse možnosti, da bi se turizem pri nas ugodno razvijal, moramo pa seveda več načrtno delati in našim edinstvenim prirodnim lepotam dodati še kako nepogrešljiv red, čistočo in veliko gostoljubnost.

Naše društvo bo kot doslej tesno sodelovalo z osnovno šolo zlasti pri izvajanju akcij za varstvo okolja in ohranjanja naše kulturne dediščine (prirodnih, kulturnih spomenikov, obeležij in spomenikov NOB, etnografskih spomenikov – značilne stavbe, stare kašče in kozolci), zaščitenih živali in rastlin in drugih prirodnih zanimivosti, ki so pomembne za razvoj turizma.

Turistično društvo se je že dvajseto leto po vrsti uspešno pripravilo tradicionalno prireditev Flosarskih bal, ki je namenjena obujanju starih običajev, je sploh edinstvena v Sloveniji in tudi osrednja turistična prireditev v naši občini. Vendar pa bi letos zaradi finančnih težav potrebovali pomoč širše družbe. Obenem bi radi v osnovni šoli presenetili z rastavo slikarskih del naših domačih amaterjev in fotografsko razstavo etnografskih in naravnih spomenikov v našem okolju.

Naše društvo pa naproša krajane naj bi uredili najbolj kritična pročelja hiš, podrli ali popravili stare polomljene plotove in sploh poskrbeli za čim lepši in snažnejši videz doma in okolice. Seveda se obračo tudi na vsa društva in organizacije, da bi z našim turističnim društvom tesno sodelovali za čim lepše Ljubno. Nad vse pa nam bo potrebna pomoč in razumevanje s strani skupščine občine Mozirje.

Na našem občnem zboru sta bila tudi Dominik Miklavc in Jože Prušek, predstavniki društev in organizacij v kraju, žal pa razen Martine Vezočnik in Erne Kolenc, kljub osebnim vabilom ni bil navzoč nihče od zasebnih gostincev in družbenega sektorja, ki jim pa prav turizem daje del dohodka.

JOŽICA VALTE

Med delom v Kovinarstvu na Ljubnem.

Spomini interniranih otrok

Po srditih borbah v začetku avgusta 1944 so partizanske enote pregnale okupatorja iz postojank na Ljubnem, v Gornjem gradu, v Lučah in na Rečici. Kmalu zatem pa še iz Mozirja. Na osvobojenem ozemlju Zgornje Savinjske doline so ostale enote narodno-osvobodilne vojske s štabom IV. operativne zone, Pokrajinskim OF odborom in Komitejem za Slovenijo, partizanske bolnišnice, delavnice, skratka majhna republika. Semkaj so prihajale množice iz vseh krajev Slovenije, ki so želele sodelovati v osvobodilnem boju. Sledile so prve volitve v odbore ljudske oblasti, organizirali so se razni tečaji, šole. Vse družbeno politično življenje se je silno razmahnilo. Okupator pa je čakal na zimo, da nas tedaj strnjene na majhnem prostoru stisne in uniči...

V prvi polovici decembra je začel iz vseh krajev napadati, iz Spodnje Savinjske doline, iz Koroške, preko Črnič. Po večdnevih srditih borbah se mu je posrečil vdor na osvobojeno ozemlje. S partizansko vojsko smo se umaknili tudi aktivisti in odborniki organov ljudske oblasti. Nekateri so ostali doma, kar so kmalu obžalovali.

Okupatorjevi vojski je sledil Gestapo in tudi Kreisfuehrer Dorfmeister. Imel je točen seznam aktivistov in odbornikov OF. Začel se je lov. Prijeli so vse osumljene, ki so jih našli doma in tudi njihove družinske člane. Odpeljali so jih v Celje, kjer so ločili otroke od staršev in jih odpeljali v prehodno taborišče Kobenz v Avstriji.

Interniranke Milka Juvan (11 let), Juvan Ana (11) in Marovt Jelka (7) se spominjajo boleste ločitve od staršev, dni v internaciji in dolge poti iz tujine do doma... - 16 decembra 1944 so nas odgnali na Loke (pri Ljubnem). Odrasle moške so naložili na tovornjak, matere z otroki pa na avtobus. Z nami je bila tudi družina tovarnarja Vošnjaka iz Šoštanja, ki so jih dobili pri nekem kmetu v Savini. Vošnjakova se je hotela peljati s svojima otrokoma na avtobus. Ker jo je spremljajoči vojak surovo zavrnil, mu je primazala krepko klobfuto. Pobesnel je. Udarjal jo je z brzostrelko, da je bila krvava in je izgubila zavest. Jo tem prizoru smo bili močno prestrašeni, jokali smo in klicali starše, ki nam niso mogli pomagati.

Ko smo prišli v Celje na dvorišče Starega piskra, je sledila srce trgajoče ločitev otrok od staršev. Z brutalno silo so nas trgali od obupanih mater, ki smo se jih siloma oklepali in pretresljivo jokali... Tega prizora ni moč pozabiti! Odrasle

nas zadržali v zaporu, nas pa so odpeljali v okolisko šolo, kjer smo spali na tleh, postlanih z onesnaženo lesno volno. Sprizniti smo se morali z ušmi, bolhami in drugo nesnago. Stražili so nas vermani - domačini, ki pa so bili z nami prizanesljivi in dobri, kolikor je le bilo mogoče. Pustili so do nas zavedne Celjane, ki so nas obiskovali ter nam prinašali hrano, pa tudi perilo in obleko. Od doma so nas odvedli, ne da bi vedeli, kam gremo. Šli smo v naglici s tem, kar smo imeli na sebi. V lepem spominu so nam ostale družine Kukman in Šifer, ki so nas za božič peljali na svoj dom, nas pogostili ter obdarovali.

Na Silvestrovo smo odšli iz Celja, brez slovesa od naših staršev, ki niso niti vedeli, kje smo in kakšna usoda nam je namenjena. V Mariboru smo prenočili v nekem prostoru brez strehe, z razbitimi šipami, brez zaščite pred mrazom. Naslednji dan smo nadaljevali pot in prispeli zvečer v Knittelfeld izčrpani in prestrašeni zaradi zračnih napadov, ki so nas premljali med vožnjo. S postaje so nas peljali s konjsko vprego na odprtem vozu, dokler je bilo zaradi zapadlega snega mogoče. Nadaljevali smo peš in prispeli v taborišče Kobenz ob enajstih. Premraženi in lačni smo legli k počitku. Slama na pogradih je bila nesnažna in polna razne golazni. Kmalu so se med nami pojavile garje in kraste, uši in bolhe pa smo prinesli že s seboj. Prostor, ki nam je bil določen za bivanje, je bil slabo ogrevan. Kakor povsod je tudi pri nas veljal strogi nemški red. Vstajanje, umivanje, telovadba in neizogibni apel... Za zajtrk smo dobili črno, nesladkano „kavo“. Kruh smo dobili tedensko enkrat in sicer pol kilograma, ki smo ga takoj pospravili...

Milka je pripovedovala: „Tkavčeva mama s sinkom Jožekom, ki je bil star eno leto, ni ostala v celjskem zaporu. Šla je z nami v Kobenz. Nekoč sem ji dala shraniti kruh, da ne bi vsega naenkrat pojedla. Že po dveh urah sem jo prosila, da mi ga vrne.“ Za večerjo smo dobili 1 krompir s koščkom margarine. Izčrpani in premraženi smo zbolevali. Podlinšek Alojz, Jakopčev iz Gornjega grada, je tam umrl.

Dnevi so potekali neskončno počasi. Zima je bila huda, snega je bilo ogromno. Goriva je zmanjkalo. Prehrana je bila čedalje slabša. Bili smo lačni, prezeblji, s hudimi ozeblinami po rokah in nogah.

Jelka je rekla: „Imela sem dolge lase, spletene v kite. Bila sem ušiva. Starejša žena mi je hotela pomagati, pa mi je namazala glavo z neko mastjo. Po celi glavi sem dobila kraste in morali so me ostriči do kože. Bilo je strašno. Uši so bile pod krasami in nad njimi. Bila sem majhna in neke povezane slike iz tega časa nimam. V spominu so mi ostali samo posamezni prizori. Eden izmed njih je spomin na to, kako je brat Janez, takrat je štel 4 leta, kar naprej hodil za menoj, me cukal za rokav in prosil kruha. In še dolgo po vrtnitvi iz taborišča se je ponoči prebujal ter klical mene namesto mamo.“

Ana se spominja: Bili smo otroci. Med nami, v naši baraki je bila ženska, ki je bila nekakšna tajnica „lagerfuehrerja“. Imela je nekaj privilegijev, med drugim tudi majhen kuhinjski, na katerem si je večkrat kaj pripravila. Mi smo seveda lahko samo duhali in cedili slino. Nekoč je pekla prazenec (šmorn). Ni in ni se hotel speči, bil je močan in lepiljiv. Vrgla ga je v smeti. Prežali smo na vsako njeno kretnjo in smo, sestradani kot smo bili, planili po zavrženem močniku. V hipu ga je zmanjkalo. Posledice niso izostale. Bolel

nas je želodec, bili smo bolni. Bruhali bi, pa smo imeli pre malo v želodcu.

Vsak dan smo otroci, ki smo bili malo večji, šli v okolico taborišča in nabirali dračje, da smo lahko vsaj malo zakurili. „Zunanji svet pa nas ni pozabil. Že ob našem prihodu v Knittelfeld je bil slučajno na železniški postaji profesor Krušič iz Celja, ki je služboval na gimnaziji v Knittelfeldu. Pristopil je k meni,“ pripoveduje Jelka, „in me vprašal, kdo smo in odkod.“ Ko sem povedala, se je zelo začudil, bil je namreč sošolec mojega očeta. Tudi v taborišču nas ni pozabil. Vedno je prinesel s seboj vsaj kakšno malenkost, saj mnogo ni mogel, ker sam ni imel. Vodja taborišča mu je povedal, da nas mislijo v kratkem odpeljati naprej v Nuernberg. Profeosr Krušič mu je prinesel liter žganja in s tem dosegel, da je bil transport začasno odložen. Obiskala nas je tudi gospa Kapelari, ki je bila leta 1941 in 1942 na Ljubnem kot žena policista. Nikoli ni bila nacistka. Ko je zvedela, da smo v taborišču Ljubenci, nas je prišla obiskat. Ni prišla praznih rok. Tudi pakete smo lahko dobivali. Tako smo nekako preživeli ta težki čas.

Bl izal se je zlomnemškega Rajha. Vrtili so se zračni napadi. Knittelfeld je bil večkrat njihova tarča. Med napadi smo se v strahu stiskali pod pogradi, nato pa opazovali goreči sij nad mestom.

Nekako v sredini aprila 1945 je napočil težko pričakovani dan. Straže ni bilo več, bili smo sami. Iz taborišča smo odšli zjutraj peš do Knittelfelda. Prišli smo v bližino mesta, ko so zatulile sirene. Skrili smo se pri prvem kmetu, ki nas je gledal zelo sovražno kot vsi v tem kraju in zahteval, da čimprej odi-

Žlahtne besede

Žena, z dražestjo svojih prstov si se doteknila mojih stvā in red je priklil iz njih kakor godba...

Napisal jih je Rabindranath Tagore, indijski pesnik in filozof, ki je leta 1913 prejel Nobelovo nagrado za književnost, saj ga smatrajo za enega največjih književnikov dvajsetega stoletja. V slovenščino je prevedel več njegovih del pesnik Alojz Gradnik.

demo. Ko smo nadaljevali pot proti Zeltwegu, smo srečevali na cestah dolge kolone beguncev in vojaštva. V Zeltweg smo prispeli po zračnem napadu. Vse-povsod ogenj, predvsem v tovarnah. Na železniški postaji smo naleteli na rojaka - Ljubenca, ki nam je pomagal, da smo uspeli dobiti prostor na tovarnem vlaku. Na progi do Dravogradu smo morali kar trikrat izstopiti ter poiskati kritje pred zračnim napadom. Okrog osmih zjutraj smo prispeli v Dravograd in nadaljevali peš do Črne. V Ravnah smo poiskali znanca Brundulove in v Mežici Potočnikove, kjer smo se okrepčali, samo smo bili že povsem izčrpani. V Črni smo večerjali in prenočili pri Rajterjevih. Zjutraj smo odšli peš preko Hlipovca na Ljubno, v naročja naših staršev, ki so tudi že prišli iz zaporov.

Čez teden dni je Tkavčeva mama rodila sicer šibko vendar zdravo deklico Slavko—
IVAN MAROVT

Družine aktivistov, ki so bile v decembru 1944 odpeljane v zapore Starega piskra oziroma v taborišče Kobenz (vsi z Ljubnega).

Josipina Arh
Jože Arnič,
Marija Arnič,
Marija ml. Arnič,
Ela Arnič,
Jože Budna,
Elizabeta Budna,
Jože ml. Budna,
Jozefa Bačun,
Ignac Juvan,
Marija Juvan,
Milka ml. Juvan,
Martin Juvan,
Ana Juvan,
Ana ml. Juvan,
Ignac Jamnik,
Pavla Jamnik,
Marija Jamnik,
Ignac Jamnik,
Ana Jamnik,
Martina Jamnik,
Jože Jamnik,
Marija Kopusar,
Vida Marovt,
Jelka Marovt,
Janez Marovt,
Jakob Sem,
Martin Sem,
Ana Sem,
Franc Šerbela,
Marija Šerbela.

Iz Gornjega grada so bili: Marjan Božič in Marija z materjo, Ana Mermal, Jože Kranjc, Jožica Podlinšek in Alojz.

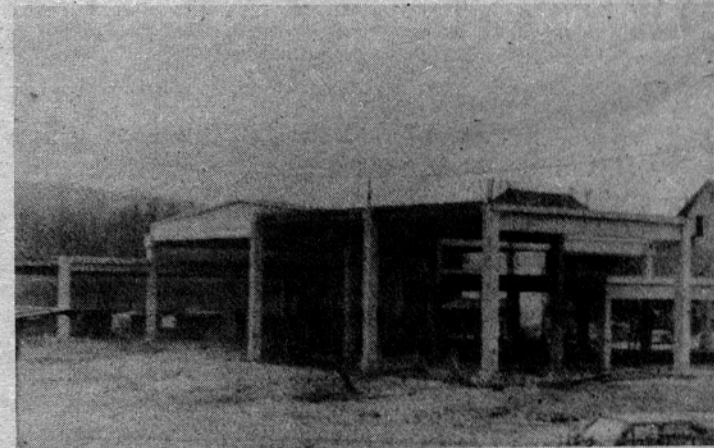
V Ostrejšu na Ljubnem.

Urednikova beseda

Objave neznanih posnetkov iz časa NOB so bile doslej kronane z uspehom saj smo dobili potrebne podatke, ki so pri tem zgodovinskem gradivu v okviru arhiva Kulturne skupnosti Mozirje izredno pomembni. Vsem bralcem za sodelovanje hvala.

Ivan Marovt z Ljubnega nam je poslal zapis o ukradenih otrocih, ki ga tudi objavljamo. Franc Matjaž iz Sp. Rečice 20, nam je poslal zapis o formanih. Zelo zanimivo gradivo, ki ga bomo ob priliki objavili. Nekaj dopisov je prišlo tudi iz Lok pri Mozirju in se nanašajo na pripombe okoli odvoza smeti. Ker bo sestanek krajanov, ki bo najbrž razčistil vrsto vprašanj v zvezi s tem, sestavkov nismo objavili. Se vedno imamo zapis iz časov NOB o komandi mesta Mozirje. Objavili ga bomo ob primernem času.

Pozorni bralci so opazili, da je v prejšnji številki objavljeni sestavek o proslavi Dneva žensk načel „tiskarski skrat“. Izpušen je bil stavek v katerem je bilo napisano, da je v kulturnem programu sodelovala tudi skupina gojencev Glasbene šole Mozirje. Se naprej prosimo naše bralce, da se oglašajo s svojimi sestavki.

Zadruga gradi svojo strojno postajo v Spodnji Rečici.

Pomagajte ugotoviti...

Kje je bila slika posneta? Kdo so borci na njej?

Uredništvo se že vnaprej zahvaljuje za razumevanje vsem, ki nam bodo pomagali. V arhivu kulturne skupnosti v Mozirju je mnogo slik iz NOB, ki niso poznane. Ker pa je za zgodovino pomembno, da zabeležimo vse kar vemo, prosimo za sodelovanje!

NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Tehnični urednik Niko Kupec - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 830-040 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje številka 52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 20. v mesecu - Stavek, filmi in prelom ČZP Dolenjski list Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.